ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دَرويشيان

1500 Լ.Ո. 74ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 77 (20833) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 13 ՅՈՒՆԻՍ 2001 10 ԷՋ

ԱԿԱՆԻ ՊԱՅԹՈՒՄ՝ ՏԻԱՐՊԵՔԻՐԻ ՄԷՋ

Թուրքիոյ հարաւարեւելեան շրջանին մէջ քիւրտ ըմբոստներու կողմէ կետեղուած ականի մը պայթումին կոհ գացին 3 անձեր եւ վիրաւորուեցան 5 ուրիշներ, յայտնեցին թրքական աղբիւրներ:

Տիարպեքիր քաղաքի կառավարիչը ըսաւ, որ ականը կետեղուած է ՔԱԿի անդամներուն կողմէ:

«Դէպքը պատահեցաւ երբ փոխադրակառք մը անցաւ ահաբեկիչներու կողմէ կետեղուած ականին վրայէն. բոլոր վոհերը գիւղացիներ էին, որոնք կ'ուղղուէին Սիլոփի», յայտնեց Տիարպեքիրի կառավարիչը:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՄԻՆՉԵՒ ԱՐԳԱՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ

ՍՈՒՐԻԱ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿՈՂՔԻՆ

Կ'ԸՍԷ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒԴ

Նախագահ Էմիլ Լահուտ Մարոնքի պաշտօնական լրատու գործակալութեան տրուած հարցազրոյցի մը մէջ նկատել տուաւ, որ այս պահուն Միջին Արեւելքի մէջ լարուածութիւնը աստիճանացած է պաղեստինցի ժողովուրդին դէմ իսրայէլեան ոտնձգութիւններուն ու Լիբանանի եւ Սուրիոյ ուղղուած Իսրայէլի թշնամական սպառնալիքներուն պատճառով: Իսրայէլեան այս արարքները պատճառ դարձան շրջանի խաղաղութեան գործընթացի սառեցումին, մինչ Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն փակեց ճամբան այն ճիգերուն, որոնք ի գործ դրուեցան վայրագութեանց վերջ դնելու եւ արդար, ամբողջական եւ վերջնական խաղաղութեան գործընթացին նոր թափ տալու համար:

Ան նաեւ ըսաւ, որ Մարոք իր այցելութեան ընթացքին պիտի քննարկուին երկու երկիրներր հետաքրքրող բոլոր հարցերը, եւ թէ Մարոքի թագաւորէն պիտի խնդրէ փութացնել երկու երկիրներու միացեալ գերագոյն յանձնախումբի ժողովը, աշխատանքի ծրագիր եւ առաջնահերթութեանց ցանկ պատրաստելու համար: Ան նաեւ յայտնեց, որ պիտի արծարծուի Եւրոպա - Միջերկրականի երկիրներ գործընկերութեան ծրագիրը:

Լահուտ յոյս յայտնեց, որ այս ժողովին կը բիւրեղանայ միացեալ պատկերացում մը ապագային արաբական միացեալ շարժումին մասին, մանաւանդ որ Ամմանի վեհաժողովը հիմը դրած է համաարաբական գործունէութեան:

Հարցումի մը պատասխանելով՝ նախագահ Լահուտ հաւաստեց, որ Լիբանանի մէջ սուրիական դերակատարութիւնը անցեալին պէս կը մնա՛յ դրական ապդակ մը լիբանանեան պետութեան կողքին: «Սուրիա պիտի մնայ Լիբանանի կողքին, մինչեւ որ ամբողջանայ հարաւի ապատագրումը եւ հաստատուի արդար, ամբողջական եւ վերջնական խաղաղութիւն, որովհետեւ մենք եւ Սուրիա համոզուած ենք, թէ միայն նման խաղաղութիւն մը շրջանին մէջ կը հաստատէ կայունութիւն եւ ապահովութիւն, վերջ դնելով արաբ-իսրայէլեան հակամարտութեան», նշեց ան:

Լահուտ յիշեցուց, որ մասնակի լուծումները իրականութեան մէջ անձնատուութիւն են, կոր Լիբանան եւ Սուրիա մերժած են ու կը շարունակեն մերժել հակառակ ի գործ դրուած քաղաքական, տնտեսական եւ կիրներ գործընկերութեան ծրագիրը:

Նախագահ Լահուտ վերահաստատեց, որ Մադրիտի Շրջանի բռնագրաւուած լիբանանեան հող է, եւ շրջանին մէջ կայունութիւն չի կրնար հաստատուիլ, այնքան ատեն, որ այդ շրջանը չէ վերադարձած լիբանանեան գերիշխանութեան: «Այս կեցուածքը ո՛չ վիճելի է, ո՛չ ալ սակարկելի եւ Լիբանան իրաւունք ունի դիմելու բոլոր միջոցներուն իսրայէլեան բռնագրաւումէն ապատագրելու այդ շրջանը», ըսաւ ան, հաւաստելով, որ լիբանանեան պետութիւնը անվարան պիտի առնէ ամէն քայլ, որ այս նպատակին կը հասցնէ:

«Այնքան ատեն, որ Մադրիտի Շրջանի իսրայէլեան բռնագրաւումի տակ է, ՄԱԿի թիւ 425 որոշումը ամբողջովին գործադրուած չի նկատուիր եւ միջազգայնօրէն ճանչցուած լիբանանեան սահմանները անկայուն պիտի մնան», ըսաւ նախագահը, դիտել տալով, որ եթէ Լիբանան տեղի տար ճնշումներուն տակ, հարաւ պիտի չապատագրուէր:

Նախագահ Լահուտ վերահաստատեց, թէ Լիբանան կը մերժէ պաղեստինցի գաղթականներու բնակեցումը ապգային եւ մարդկային պատճառներով, եւ շրջանի արդար, ամբողջական եւ վերջնական խաղաղութեան համար անհրաժեշտ է պաղեստինեան հարցի արդար լուծումը:

ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ՝ ԿԱԶԱՅԻ ԵՒ ԱՅՍՐՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԻ. ԱՅ. ԷՅ.Ի ՏՆՕՐԷՆԸ ՃԻԳ ԿԸ ԹԱՓԷ ՓՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԻ-ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՋԻՆԱԴՈՒԼԸ

Մի. Այ. էյ.ի տնօրէնը ճորճ Թենըթ երէկ չարունակեց ճիգերը փրկելու համար պաղեստինեւ-իսրայէլեան գինադուլ մը:

Իսրայէլ յայտարարեց, որ Միացեալ Նահանգներուն փոխանցած է, թէ առանց նախապայմանի կ'ընդունի Թենըթի բոլոր առաջարկները, որոնց նպատակն է վերջ տալ ութամսեայ արիւնահեղութեանց: Սակայն պաղեստինցիները յայտնեցին, որ դժուարութիւններ ունին կարգ մը առաջարկներու գծով, որոնց համար հանդիպում մը եւս պիտի ունենան Թենըթի հետ: Դիւանագէտ մը ըսաւ, որ Թենըթ չրլյան պիտի մնայ մինչեւ որ կարենայ երկու կողմերուն համար մնայուն գինադուլի ընդունելի պայմաններ հաստատել:

Իսրայէլացի զինուոր մը կը սպառնայ պաղեստինցիի մը:

Թենըթ երկուշաբթի գիշեր միացեալ հանդիպում մը ունեցած էր ապահովութեան հարցերու պաղեստինցի եւ իսրայէլցի պատասխանատուներու հետ, սակայն չէր յաջողած համաձայնութիւն մը գոյացնել: Հանդիպումը տեղի ունեցած էր բաւական լարուած մթնոլորտի մը մէջ եւ աւարտած՝ առանց չօշափելի արդիւնքի:

Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնի բանբեր Ռաանան Կիսին ըսաւ, որ Իսրայէլ ընդունած է բոլոր առաջարկները, որոնք պիտի դառնան հիմերը գործադրութեան դնելու համար Միչըլի տեղեկագիրը: Կիսին աւելցուց, որ Շարոն եւ պաշտպանութեան նախարար Պենիամին Էլիեզէր հանդիպում մը ունեցած են Թենըթի հետ եւ տեսակցութեան աւարտին հաւանութիւն տուած անոր ներկայացուցած առաջարկներուն, հակառակ անոր

Շար.ը՝ էջ 10

ՊՈՒՇ ԵՒ ՓՈՒԹԻՆ ՊԻՏԻ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Միացեալ Նահանգներու նախագահի ազգային ապահովութեան խորհրդական Քոնտոլեզա Ռայս յայտնեց, որ Մ. Նահանգներու եւ Ռուսիոյ նախագահներ ձորձ Պուշ եւ Վլատիմիր Փութին Սլովենիոյ մէջ կայանալիք հանդիպումին պիտի քննարկեն նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցը:

«Մենք եւ ռուսերը շատ հարցեր ունինք քննարկելիք: Մենք արդէն կը գործակցինք վանապան մարզերու մէջ: Ատոր օրինակն է Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծումը», ըսաւ Ռայս:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԴՈՒՐՍ ՊԷՏՔ Է ԳԱՅ ԳՐԱՒԵԱԼ ՀՈՂԵՐԷՆ»

Կ'ԸՍԷ ԷՃԵՒԻԹ

Թուրքիոյ վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիթ յայտարարած է, որ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատումը նախեւառաջ կը բխի Հայաստանի չահերէն, կը հաղորդէ «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը:

«Հայաստան նախ պէտք է դադրեցնէ անցեալի աղաւաղումը եւ դուրս գայ գրաւեալ հողերէն», ըսած է Թուրքիոյ վարչապետը: Ան դժգոհութիւն յայտնած է, որ հայկական Սփիւռքը «անցեալին վերաբերող անհիմն պահանջներ ներկայացնելով կը խանգարէ Հայաստանը»:

Էճեւիթի համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծումը պէտք է գտնել Ռուսիոյ մասնակցութեամբ, սակայն առաջին կարգին Միացեալ Նահանգներու աջակցութեամբ:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻԻՆ ՆԵՊԻՀ ՊԼՐՐԻԻ

Երէկ Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը՝ ներկայացուցիչ Յ. Մխիթարեան եւ Յ. Թիւթէլեան, ընկերակցութեամբ նախարար Ս. Յովնանեանի, այցելեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պլրրիի:

Հանդիպման ընթացքին արծարծուեցան հայ համայնքին վերաբերող հարցեր:

Պատուիրակութիւնը այցելեց նաեւ խորհրդարանի փոխ նախագահ էլի Ֆըրզլիի:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՅՑԵԼԷ ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ ԱԿՈՒՄԲ

Երէկ, Լիբանանի ռուսական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Վիքթոր Չորպանով եւ մամուլի կցորդ Լէոնիտ Պաբուն այցելեցին Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէին, Հ. Յ. Դ. Սարդարապատ ակումբին մէջ:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻԻՆ ԻՐԱՆԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Երէկ, Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը այցելեց Լիբանանի մէջ իրանեան դեսպանատուն եւ դեսպան Մ. Սոպհանիին փոխանցեց շնորհաւորութիւններ՝ Իրանի նախագահ Մ. Խաթեմիի վերընտրութեան առիթով:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան Անկախ Պետութիւններու Հասարակապետութեան բաժանմունքի պետ Մահմուտ Տոլաթապատի ըսաւ, որ Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմի կը ծրագրէ աշխատիլ Իրանի եւ Կովկասի բոլոր երկիրներուն միջեւ գործակցութիւն հաստատելու համար:

Տոլաթապատի ըսաւ, որ իբրեւ գործընկեր՝ Հայաստան նոյնքան կարեւոր է Իրանի համար, որքան շրջանի միւս երկիրները: Ան ըսաւ, որ Իրան եւ Հայաստան կրնան միացնել իրենց ուժերը երկու երկիրներու միջեւ կապատարի, Արաքս գետին վրայ ջրելեկտրակայանի եւ Քաջարանի մէջ փապուղիի մը կառուցման համար:

Իրանցի դիւանագէտը ըսաւ, որ Իրան պատրաստ է միջնորդութիւն կատարելու Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման գործընթացին մէջ: Ան ըսաւ. «Թեհրան կ'ակնկալէ, որ հարցի մասին քննարկում մը տեղի ունենայ ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի համանախագահութեան անդամներուն միջեւ Հայաստանի մէջ Իրանի դեսպանութեան մասնակցութեամբ»:

«Մտկէ ետք, եթէ այլ կեցուածքներ չըլլան, կարելի պիտի ըլլայ իսօսիլ իրանեան կողմի աւելի աշխուժ դերակատարութեան մասին», ըսաւ ան:

Տոլաթապատի գնահատեց Ռուսիոյ միջնորդական դերակատարութիւնը հարցին լուծման մէջ: «Իրան եւ Ռուսիա յաջողութեամբ կը գործակցին շրջանի տագնապները լուծելու ուղղութեամբ», ըսաւ ան:

ԻՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐ ՄԸՆ Է

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԴԷՄ

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ՝ ԲՈՂՈՔԻ ՀԱԻԱՔ

«Ա. Է֊. Փէ.» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Կիրակի օր Անգարայի մէջ հապարաւոր ցուցարարներ մասնակցած են հաւաքի մը՝ բողոքելու համար Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման ուղղութեամբ հայկական արշաւին դէմ:

Թրքական դրօշներ բարձրացուցած ցուցարարները հաւաքուած են Թուրքիոյ մայրաքաղաքի «Թանտոկան» հրապարակին վրայ, որ ժամերով փակ մնացած է ինքնաշարժերու առջեւ: Անոնք բացագանչած են Հայաստանի եւ Ֆրանսայի դէմ ապգայնական լոկունգներ:

Հաւաքին իսօսք առած թուրք ակադեմական մը յայտարարած է, որ Օսմանեան կայսրութեան փլուզման ժամանակ հայեր ջարդած են տասնեակ հապարաւոր թուրքեր՝ Արեւելեան Անատոլուի մէջ անկախութեան հաստելու ապըստամբութեան մը ընթացքին:

ՆԱԽԱՐԱՐ Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԴԵՍՊԱՆ Ա. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԸ

Նախարար Ս. Յովնանեան կ՚ընդունի դեսպան Ա. Նաւասարդեանը:

Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Արման Նաւասարդեան երէկ այցելեց երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեանի:

Քննարկումի առարկայ դարձան համայնքային հարցեր, Հայաստանի եւ Լիբանանի միջեւ յարաբերութիւններու զարգացման ընթացքը.

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՆԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

Հարաւային Լիբանանի մէջ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղարի յատուկ ներկայացուցիչ Սթեֆան Տը Միսթուրա երէկ այցելեց արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարար Մահմուտ Համմուտի, ապա յայտարարեց, որ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան միջին արեւելեան իր շրջապտոյտի ծիրէն ներս Ուրբաթ օր պիտի այցելէ Լիբանան: Ան ըսաւ, որ նախարար Համմուտի հետ քննարկած է այս այցելութեան յայտագիրը:

Տը Միսթուրա ըսաւ, որ Անան հարաւային Լիբանան պիտի չայցելէ, որովհետեւ իր այս այցելութիւնը քաղաքական բնոյթ ունի, եւ ո՛չ *թեքնիք* բնոյթ. «Ան Պէյրութ պիտի այցելէ Լիբանանի կարեւոր դերակատարութեան պատճառով», աւելցուց Տը Միսթուրա:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Հռիփսիմէ Զաքըրեան
Տէր եւ տիկին Ժան Արթին Զաքըրեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պետրոս Արթին Զաքըրեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Ճուլֆայեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պետրոս Աւագեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Պօղոս Թոփալճիկեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժոզէֆ Ճորճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Նազարէթ Միսիսեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր

ԳԷՈՐԳ ԱՐԹԻՆ ՉԱՔԸՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 12 Յունիս 2001ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի, 13 Յունիսին, կէսօրէ եաք ժամը 3:30ին, Անթիլիասի Մ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Մպրաաթ Եաշուհ, «Հարիք» փողոց, «Ռապիհ Ֆատտուլ» շէնք. Չորեքշաբթի 13, Հինգշաբթի 14, Ուրբաթ 15 եւ Շաբաթ 16 Յունիսին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Ժաք (Յակոբ) Պոյաճեան
Տէր եւ տիկին Ժան Զոփուրեան
Տէր եւ տիկին Էմին եւ Շաքէ Հասասան
Տէր եւ տիկին Սիմոն Թաշճեան
Տէր եւ տիկին Զարեհ Տէր Խաչատուրեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գօգօ Զոփուրեան եւ գաւակունք
Տիկին Անի Ոսկերիչեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Պախամեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Խաչահիմ Պետրոս եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Սարգիս Մարութեան
Տօնապետեան ընտանիք
Թաշճեան ընտանիք
Պողիկեան ընտանիք
Փաշապէգեան ընտանիք
Ղրսըն ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր եւ հարագատին՝

ՍԱՌԱ ՊՈՅԱՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Խարբերդ)

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 11 Յունիս 2001, ժամը 5:30ին, իր բնակարանին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երեքշաբթի, 12 Յունիս 2001, կէսօրէ եաք ժամը 3:00ին, էշրեֆիէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆըրն Շըպպէքի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՚ընդունուին թաղումէն յետոյ «Տիրան Պապիկեան» սրահին մէջ, իսկ Չորեքշաբթի 13 եւ Հինգշաբթի 14 Յունիսին հանգուցեալին բնակարանը:

ՀԱՏՈՒՏ ԱՅՍՕՐ ՄԱՐՈՔ Կ՚ՈՒՂՂՈՒԻ

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ Մարոքի Մոհամէտ Զ. թագաւորին հրաւէրին ընդառաջելով այսօր Մարոք կ՚ուղղուի:

Նախագահական պալատը յայտարարեց, որ նախագահ Լահուտի կ՚ընկերակցին Լիբանանի առաջին տիկինը, փոխվարչապետ Իսամ Ֆարէս, ընդհանուր ապահովութեան ընդհանուր տնօրէն կօր. Ժեմիլ Սայէտ եւ Ռապաթի մէջ Լիբանանի դեսպան Մուսթաֆա Մուսթաֆա:

Մարոքի թագաւորը օդակայանին մէջ պիտի դիմաւորէ նախագահ Լահուտը, եւ պաշտօնական ընդունելութիւն տեղի պիտի կատարուի արքայական ապարանքին մէջ: Անկէ ետք պիտի գումարուի Լիբանան եւ մարոքեան վեհաժողով, որուն աւելի ուշ պիտի միանան լիբանանեան պատուիրակութեան անդամներն ու մարոքցի պաշտօնատարներ:

Նախագահ Լահուտ իր կեցութեան վայրին մէջ պիտի ընդունի Մարոքի խորհրդարանի նախագահը, վարչապետը, բարձրաստիճան պաշտօնատարներ եւ Մարոքի մէջ արաբական երկիրներու դեսպաններ:

Երեկոյեան նախագահ Լահուտ եւ Մոհամմէտ Զ. թագաւոր խորհրդակցութեանց երկրորդ նիստ մը պիտի գումարեն, ապա Մարոքի թագաւորը ճաշկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ նախագահ Լահուտի:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻՆ

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ երէկ ընդունեց վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին եւ անոր հետ քննարկեց ընդհանուր հարցերն ու վերջին զարգացումները, ինչպէս նաեւ՝ կառավարութեան տնտեսական քայլերն ու ապապետականացման ծրագիրին առնչութեամբ վարչապետ Հարիրիի գումարած ժողովներուն արդիւնքները: Խօսուեցաւ նաեւ Համաշխարհային Դրամատան պատուիրակութեան լիբանանցի պաշտօնատարներու հետ կարգ մը ծրագիրներու ֆինանսաւորման համար ժողովներուն արդիւնքը:

Լահուտ - Հարիրի հանդիպում:

Նախագահն ու վարչապետը նաեւ քննարկեցին նախարարաց խորհուրդի Շաբաթ օրուան նիստի օրակարգը:

Պաապտային ետք, վարչապետ Հարիրի ուղղուեցաւ Նըժմէ հրապարակ, ուր 24 ժամուան մէջ երրորդ հանդիպում մը ունեցաւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի հետ: «Այս տեսակցութենէն ետք թղթակիցի մը հարցումին պատասխանելով Հարիրի ըսաւ, որ ոչ մէկ պատգամ փոխանցած է», հաղորդեցին լրատուական աղբիւրներ:

ԺՈՄՊԼԱԹ ԱՅՑԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

Նախագահ Լահուտ կ՚ընդունի երեսփոխան Ժոմպլաթը:

Նախագահ կօր. Էմիլ Լահուտ երէկ Պաապտայի նախագահական պալատին մէջ ընդունեց այցելութիւնը Ընկերվար Յառաջդիմական Կուսակցութեան նախագահ, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթի:

Ժոմպլաթ Պաապտա ժամանեց կէսօրին, երեք քառորդ ժամ տեւած դռնփակ տեսակցութենէն ետք, նախագահ Լահուտ եւ Ժոմպլաթ

Շար.ը՝ էջ 9

ՄԱՀԱԶԴ

Լ.Օհսի «Կարս» մասնագիտուղը կը գուժէ «Միհրան Տէր Մելքոնեան» դարմանատան բժիշկ՝

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՊԱԽՉԷՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 11 Յունիս 2001ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Անժէլ Պախչէճեան եւ գաւակները՝ Անի, Վիլմա, մեթր Արամ
Տէր եւ տիկին Սեդրակ Պախչէճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարուժան Պախչէճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Տիգրան Սիսլեան եւ գաւակունք
Տիկին Պիաթրիս Դաւիթեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Բարսեղ Թաշճեան եւ գաւակունք
կէօչէրեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, հօրեղբօր եւ հարագատին՝

ՏՈՔԹ. ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՊԱԽՉԷՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Թարսուս, 1918ին)

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի, 10 Յունիս 2001ին, առաւօտեան ժամը 3:00ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի, 13 Յունիս 2001, կէսօրէ եաք ժամը 3:00ին, էշրեֆիէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆըրն Շըպպէքի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

●Ցաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Էշրեֆիէ, Ռըմէյլ թաղ. «Շուհա» շէնք. Չորեքշաբթի 13, Հինգշաբթի 14 եւ Ուրբաթ 15 Յունիսին:

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒԱԾ ՕՐԷՆՔԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բանակի հրամանատարութիւնը երէկ շրջաբերականով մը յայտարարեց ջինուորական ծառայութեան օրէնքը բարեփոխած թիւ 310/2001 օրէնքը գործադրելու մանրամասնութիւնները:

Յիշեալ օրէնքին հիմամբ, ժամանակաւոր կերպով ծառայութենէ վերջ կրնան արտասահման բնակող լիբանանցիները, եւ վերջնականօրէն վերջ կրնան հինգ տարիէ ի վեր արտասահման բնակող լիբանանցիները, եթէ կեցութեան պաշտօնական արտօնութիւն ունին:

Շրջաբերականը մանրամասնօրէն ներկայացուց այս օրէնքի տրամադրութիւններէն օգտուելու պայմաններն ու ձեւականութիւնները, եւ կոչ ուղղեց լուսաբանութեան եւ մանրամասնութիւններ ստանալու համար դիմելու կօրակոչման վարչութեան, Եարպէ, կամ շրջանային հրամանատարութեանց կօրակոչման բաժանմունքները: Կարելի է անձամբ ներկայանալ, կամ հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.–

Զօրակոչման տնօրէնութիւն՝ 01–422244
Հիւսիսի բաժանմունք՝ 06–381602
Լեռնալիբանանի բաժանմունք՝ 05–951271
Պէյրութի բաժանմունք՝ 01–700994
Հարաւի բաժանմունք՝ 07–735616
Պեքաայի բաժանմունք – 08–901155

Շրջաբերականը յայտնեց, որ ժամանակաւոր կերպով վինուորական ծառայութենէ վերջ կրնան առնուազն մէկ տարիէ օրինական կեցութեամբ արտասահման բնակող լիբանանցիները, եւ անոր մէկ տարիով յետաձգումը կը նորոգուի այնքան ատեն որ երեք ամիսէ աւելի չեն մնացած Լիբանան:

Ջինուորական ծառայութենէ վերջնականօրէն վերջ կը մնան հինգ տարիէ ի վեր պաշտօնական կեցութեան արտօնագիրով արտասահման բնակող լիբանանցիները, որոնք երեք ամիսէ աւելի չեն մնացած Լիբանանի մէջ այդ միջոցին:

Ջինուորական ծառայութենէ վերջ մնալու դիմումները կարելի է ներկայացնել լիբանանեան դեսպանատուներուն կամ բանակի վերոյիշեալ գրասենեակներուն:

Անոնց պէտք է կցել կեցութեան երկրի իրաւասու մարմիններէն շնորհուած կեցութեան հաստատագիր, յիշեալ երկրին մէջ Լիբանանի ընդհանուր հիւպատոսարանէն կեցութեան հաստատագիր, ռուսական կամ գործի հաստատագիր եւ լիբանանեան կամ օտար անցագրերը:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ
Դարուհի - Յովակիմեան (երկրորդական)
Պօղոս Գ. Կարմիրեան (միջնակարգ)
Լեւոն Կ. Նազարեան (նախակրթարան)
2001-2002 ԿՐԹԱՇՐՋԱՆ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Լիբանանի սեփական վարժարաններու 2001-2002 տարեշրջանի արձանագրութիւնները, նախկին աշակերտներուն համար, տեղի պիտի ունենան 18 Յունիսէն 20 Յուլիս 2001: Արձանագրութեան սակ՝ 300.000 լ. ո.:

Լեւոն Կ. Նազարեան եւ Դարուհի - Յովակիմեան վարժարաններու աշակերտները պիտի արձանագրուին «Զապէլ Մովսէսեան» կեդրոն, Ա. յարկ (Սին էլ Ֆիլ). Երկուշաբթի, Երեքշաբթի եւ Չորեքշաբթի օրերը, առաւօտեան ժամը 8:30էն կէսօրէ եաք ժամը 3:00: Հեռաձայն՝ 01-481319 եւ 01-484196:

Պօղոս Գ. Կարմիրեանի աշակերտներուն արձանագրութիւնները տեղի պիտի ունենան Հինգշաբթի եւ Ուրբաթ օրերը, Կարմիրեան վարժարանէն ներս (Անթիլիաս): Հեռաձայն՝ 04-413933 եւ 04-522841:

Միայն արձանագրութեան օրերուն կարելի է վեղչի դիմումնագիր ստանալ եւ պայն լեցնելէ եաք մինչեւ Յուլիս 31, յանձնել «Զ. Մովսէսեան» կեդրոն, Ա. յարկ, տիկին Լուսնակ Նորոյեանին:

Հ. Բ. Ը. Մ.Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Գոչիկեան ընտանիք Ասպետ Գոչիկեանի ընդ Թալիճ Տէր Գրիգորեանի պսակադրութեան ուրախ առիթով՝ 100,000 լ. ո. ՔԱՀԼԻՒ:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

●Ոսկերիչ սատաքէր-ներ, հեռ. 03 882947:

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

● Պրէօվէի քննութեանց գիտական ճիւղերու համար: Հեռ. 03-905104:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԹՈՐՈՍ ՌՈՍԼԻՆ ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

2000–2001 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ – ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Ցուցահանդէսի բացումը տեղի կ՚ունենայ Ուրբաթ, 15 Յունիս 2001, երեկոյեան ժամը 6:00ին, Noah's Ark ցուցասրահին մէջ:

*** Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ Շաբաթ 16 Յունիս 2001: Noah's Ark սիրայօժար կը տրամադրէ իր ցուցադրասրահը:**

ՀՐԱՒԷՐ

ԼԵՒՈՆ ԵՒ ՍՈՖԻԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՈԼԷՋ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախագահութեամբ՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐՕ ՊՈՅԱՃԵԱՆԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Տեղի կ՚ունենայ Շաբաթ, 16 Յունիս 2001, երեկոյեան ժամը 9:00էն սկսեալ, Casino du Liban-ի բացօթեայ ճաշարանին մէջ:

ԹԵՐԱՀԱԿԱՆ ԵՒՐՈՊԱՑԻՆԵՐԸ ՀԱՄՈԶԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊՈՒՇ ԿԸ ՁԵՌՆԱՐԿԷ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՇՐՋԱՊՏՈՅՏԻ ՄԸ

Պուշ եւ Սպանիոյ վարչապետը:

Մ. Նահանգներու նախագահ Ճորճ Պուշ երէկ եւրոպական շրջապտոյտի մը սկսաւ, համոզելու համար թերահաւատ եւրոպացիները, որ հրթիռային պաշտպանութեան եւ կենսոլորտի վերաբերող հարցերը իր տեսանկիւնէն դիտեն:

Պահպանողական հանրապետական Պուշ, որ արտաքին քաղաքականութեան մասին փորձառութիւն չունէր երբ Յունուարին պաշտօնը ստանձնած էր, Եւրոպայի մէջ մտահոգութեանց դուռ բացած է մահապատիժին հանդէպ իր վօրակցութեամբ, ընդհանրական ջերմացումին դէմ քայլերու դիմելու գծով իր դժկամութեամբ եւ ամերիկեան հրթիռային պաշտպանութեան դրութիւն մը կառուցելու իր ծրագիրներով:

Պուշ վեցօրեայ իր շրջապտոյտը սկսած է Սպանիայէն, ուր երէկ տեսակցութիւններ ունեցած է վարչապետ Խոսէ Մարիա Ասնարի եւ Խուան Քարլոս թագաւորին հետ:

Պուշ պիտի այցելէ նաեւ Պելճիքա, Շուէտ, Լեհաստան եւ Սլովենիա, ինչպէս նաեւ պիտի մասնակցի ՕԹԱՆի դաշնակիցներուն հետ ժողովի մը. Մ. Նահանգներ - Ե. Միութիւն վեհաժողովի մը եւ առաջին հանդիպում մը պիտի ունենայ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի հետ:

Շար.ը՝ էջ 9

ՍԵՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱ ԹՇՆԱՄԱԿԱՆ ԿԵՑՈՒՄԸ ՈՐԴԵԳՐԱԾ Է ԻՐԱՔԻ ԴԷՄ

Կ'ԸՍԷ ՄԱԿԻ ՄԷՋ ԻՐԱՔԻ ԴԵՍՊԱՆԸ

ՊԱՂՏԱՏ, 12 (ՌՈՅԹԸՐՋ).– Իրաք դատապարտեց Սէուտական Արաբիան, որ իրաքեան քարիւղատար խողովակ մը բռնագրաւած էր. հաղորդեց *ԻՆԱ* լրատու գործակալութիւնը:

ՄԱԿի մէջ Իրաքի դեսպանը՝ Մոհամէտ Ալտուրի, ըսաւ, որ սէուտական իշխանութիւնները այս արարքով թշնամական կեցուածք որդեգրած կ'ըլլան Պաղտատի հանդէպ:

Սէուտական Արաբիա Երկուշաբթի օր յայտարարած էր, որ իր սեփականութիւնը հռչակած է իր հողերէն անցնող իրաքեան քարիւղատար խողովակ մը, որ 1990էն ի վեր փակ է: Սէուտական արարքը վատահաբար յաւելեալ կերպով պիտի արհ լարուածութիւնը երկու երկիրներուն միջեւ: Ալտուրի ըսաւ, որ Պաղտատ անակնկալի չէ մատնուած Ռիատի այս արարքէն, որովհետեւ գիտէ, թէ անիկա կը կիրարկի, Իրաքի դէմ որդեգրուած ամերիկեան քաղաքականութիւնը: Ալտուրի աւելցուց, որ Իրաք պիտի պահանջէ, որ Սէուտական Արաբիա վերադարձնէ իր իրաւունքները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, 15 Յունիսին, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹԵՆԷՆ գիշերուան ժամը 10:00ին «ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՃԵՊԸՆԹԱՑ» յայտագիրի ընթացքին ելոյթ պիտի ունենայ Պուրճ Համուտի փոխ քաղաքապետ Րաֆֆի Կէօվօղլանեան, որ պիտի խօսի Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի աշխատանքներուն մասին:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ՀԱԿԱԴԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՈՒԺԻ ՄԸ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ԴԷՄ ԻՐ ԱՌԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

ԹՈՒՐՔԻԱ ՉԱՆՁՐԱՑՈՒՑԱԾ Է *ՕԹԱՆի* ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 12 (ՌՈՅԹԸՐՋ).– ՕԹԱՆը Եւրոպական Միութեան արագ հակադարձութեան նոր ուժի մը կապող համաձայնագիրի մը դէմ Թուրքիոյ դրած *վեթոյին* չնչումին հաւանականութիւնը նոր նահանջ մը արձանագրած է Յունաստանի առարկութիւններուն պատճառով, յայտնած են ՕԹԱՆեան աղբիւրներ Երեքշաբթի օր:

Դիւանագէտի մը բառերով «Յունաբեկում» յառաջացնող վիճակը կը սպառնայ Ե. Միութեան արագ հակադարձութեան ուժ մը ստեղծելու ծրագիրները վտանգել: Այդ ուժը սկզբունքով 2003 թուականէն սկսեալ պիտի կազմի տագնապներով, հոն՝ ուր ՕԹԱՆ իբրեւ ամբողջութիւն մասնակից չէ:

Եթէ Թուրքիա իր առարկութենէն չհրաժարի եւ չմիանայ ՕԹԱՆի միւս 18 անդամներուն՝ ընդունելով, որ Ե. Միութիւնը ինքնաբերաբար պէտք է կարենայ օգտագործել ՕԹԱՆի վինուորական ծրագրումէն եւ ունեցուածքներէն, Ե. Միութեան ծրագիրը անորոշ վիճակի մէջ պիտի մնայ:

Ե. Միութեան անդամ չեղող ՕԹԱՆի անդամները՝ յատկապէս Մ. Նահանգները, չեն ուզեր, որ Ե. Միութիւնը վինուորական ծրագրումի սեփական հիմնարկութիւն մը ստեղծէ: Անոնք կը վախնան, որ նման քայլ մը մրցակիցի մը ծնունդը եւ 52 տարուան Ատլանտեան վինակցութեան աւարտին սկիզբը պիտի նշանակէ:

Նախագահ Պիլ Քլինթընի վարչակարգը իր վերջին օրերուն բարձրաստիճան մակարդակներու վրայ փորձած էր թրքական կեցուածքը մեղմացնել, սակայն անիկա ձախողած էր: Այն յոյսերը, թէ ճորճ Պուշի վարչակարգը արագօրէն յառաջդիմութիւն պիտի արձանագրէ, կը թուին ի դերեւ ըլլալ:

Հակառակ անել կացութեան, ՕԹԱՆի եւ Ե. Միութեան վինուորական յանձնախումբերը Երեքշաբթի օր իրենց «պատմական առաջին» ժողովը կայացուցած են ՕԹԱՆի կեդրոնատեղիին մէջ:

ՇՓՈԹ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՕԹԱՆի բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը Չորեքշաբթի օրուան (այսօր) վինակցութեան ղեկավարներուն եւ նախագահ Ճորճ Պուշի միջեւ ժողովին նախօրեակին, թղթակիցներուն յայտնած է, թէ «տեղեկագիրները բաւական հակասական են». ան աւելցուցած է, թէ իր

Շար.ը՝ էջ 9

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՋՈՒՍՊ ԼԱԻԱՏԵՍՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՀԱԿԱԴԱՐՁԵՆ ԽԱԹԵՄԻԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ

Միացեալ Նահանգներ վրէպ յաւատեսութեամբ մը հակադարձեցին Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի վերընտրութեան: Ամերիկացի պաշտօնատարներ ըսին, որ կ'ողջունեն քուէարկութեան մասնակցողներուն թիւը, որ մօտաւորապէս երեսուն միլիոն էր: Անոնք աւելցուցին, որ ժողովրդային մասնակցութիւնը ցուցանիշ է, թէ իրանցիները քուէարկած են փոփոխութեան համար:

Մեկնաբաններ սակայն դիտել տուին, որ Ուաշինկթընի մաղթանքն ու փափաքն է, որ անոնց պահանջները լսուին ու իրագործուին: Պաուչըր ըսաւ նաեւ, որ Միացեալ Նահանգներ կը յուսան, որ Թեհրան - Ուաշինկթընի յարաբերութիւնները կ'ընթանան հանդարտ: Պաուչըր աւելցուց

ԵՐԵՒԱՆԻ ՔՈՆԵԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ 360 ԼԻԹՐ ՔՈՆԵԱՔ ԿԸ ՆՈՒԻՐԷ ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՄԱՅԻՆ

Երեւանի քոնեաքի գործարանը Ռուսիոյ Պետական Տումային նուիրած է 360 լիթր քոնեաք։

Շարաթ օր քոնեաքի գործարան այցելած է Ռուսիոյ Պետական Տումային պատուիրակութիւնը, գլխաւորութեամբ Տումայի նախագահ Կենատի Սեւլեզնիովին։ Գործարանին նախագահ եւ ընդհանուր տնօրէն Փիեռ Լարէչ ռուսական պատուիրակութեան յայտնած է, թէ 18 տարուան քոնեաքը Ռուսիա պիտի ուղարկուի երկու տարիէն, երբ քոնեաքը ունեցած կ'ըլլայ քսան տարուան հնութիւն։

Քոնեաքի նուիրատուութեան համաձայնութիւնը գործարանի նկուղին մէջ, տակառին վրայ ստորագրուած է Կ. Սեւլեզնիովին, իր հայ պաշտօնակիցին՝ Արմէն Խաչատրեանին, Երեւանի մէջ Ռուսիոյ դեսպանին եւ Մոսկուայի մէջ Հայաստանի դեսպանին կողմէ։

Այս այցելութեան առիթով գործարանին վրայ ծածանող հայկական եւ ֆրանսական եռագոյններուն միացած է նաեւ ռուսական դրօշակը։ Ֆրանսական դրօշակին ներկայութիւնը կը նշէ ֆրանսական «Փեռնօ Ռիքար» ընկերութեան կողմէ 1999ին գործարանին սեփականաշնորհումը։

Երեւանի քոնեաքի գործարանին տնօրէնը յայտնած է, թէ Ռուսիա կը չարունակէ մնալ գործարանին արտադրութիւններուն գլխաւոր չուկան, թէեւ 1998ի Ռուսիոյ տնտեսական տագնապէն ետք գնումներուն տարողութիւնը նուազած է։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՄԱՅԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

ԿՈՂՄԵՐԸ ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ ՆԱԵԻ ԼԵՋՈՒԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

9 Յունիսին Ռուսիոյ Պետական Տումայի Նախագահ Կենատի Սեւլեզնիովի գլխաւորած պատուիրակութիւնը Հայաստանի Ազգային Ժողովին մէջ ունեցած է կարգ մը հանդիպումներ։

Առաջին հերթին Ռուսիոյ Պետական Տումայի Նախագահ Կենատի Սեւլեզնիով Հայաստանի Ազգային Ժողովի Նախագահ Արմէն Խաչատրեանի հետ ունեցաւ առանձին զրոյց մը, որուն ընթացքին երկու կողմերուն միջեւ քննարկուած են փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային հարցեր, երկուստեք նշուած է փոխյարաբերութիւններու խորացման անհրաժեշտութիւնը։

Պետական Տումայի միջխորհրդարանական համագործակցութեան յանձնախումբի անդամները հանդիպած են նաեւ իրենց հայ գործընկերներուն հետ։

Հայաստանի Ազգային Ժողովի փոխ նախագահ եւ միջխորհրդարանական համագործակցութեան յանձնախումբի համանախագահ Գագիկ Ասլանեան, կարեւոր նկատելով նման հանդիպումները, նշած է այն հարցերուն չրջանակը, որոնք պիտի քննարկուին աշնան կայանալիք միջխորհրդարանական յանձնախումբի նիստերուն։

Յանձնախումբը պիտի անդրադառնայ հայ - ռուսական համագործակցութեան խնդիրներուն եւ հեռանկարներուն՝ ուժանիւթի, փոխադրամիջոցներու, հաղորդակցութեան, գիտութեան, կրթութեան եւ մշակոյթի մարգերուն մէջ. ան պիտի անդրադառնայ նաեւ ներդրումային քաղաքականութեան, ինչպէս նաեւ՝ իրաւապայմանագրային հարցերուն։ Յայտնենք, որ ռուսական կողմէն յանձնախումբին համանախագահն է Նիքոլայ Ռիժքով։

Պետական Տումայի ԱՊՀի երկիրներու հետ կապերու յանձնախումբի նախագահ Պորիս Փասթուխով, կարեւոր նկատելով էլեկտրոնիքի, ռագմական արդիւնաբերութեան, ուժանիւթի եւ փոխադրութեան մարգերուն մէջ համագործակցութիւնը, անդրադարձած է նաեւ լեզուական խնդիրներուն՝ նշելով, որ ռուսական կողմը կարեւոր կը նկատէ ռուսերէնի դասաւանդումը հայկական դպրոցներուն մէջ եւ բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններուն մէջ՝ առանձնացնելով Սլաւոնական համալսարանին դերը։

Իր կարգին, Հայաստանի Ազգային Ժողովի դիտութեան, կրթութեան, մշակոյթի եւ երիտասարդութեան հարցերու մնայուն յանձնախումբի նախագահ Շաւարշ Քոչարեան նշած է, որ Հայաստանի դպրոցներուն մէջ ռուսերէնը պարտադիր նիւթ մըն է եւ ոչ թէ օտար լեզու, իսկ երկրին մէջ կը գործեն բազմաթիւ ռուսական թեքումով դպրոցներ։

Ռուսիոյ Պետական Տումայի «Ժողովրդական պատգամաւոր» խումբի ու առողջութեան եւ մարմնակրթութեան յանձնախումբի անդամ Սերգէյ Կոլեսնիքով նշած է առողջապահութեան մարգի խնդիրները։ Մասնաւորապէս գայն կը հետաքրքրէր Հայաստանի մէջ վերջերս կիրարուող դեղերու նկատմամբ աւելցուած արժէքի հարկի արդիւնարերութիւնը, որուն ի պատասխան՝ Ազգային Ժողովի ընկերային, առողջապահութեան եւ բնապահպանութեան հարցերու մնայուն յանձնախումբի նախագահ Գագիկ Թադեւոսեան նշած է, որ այդ հարկին կիրարկումէն ետք Հայաստանի մէջ սղած են դեղերը եւ առողջապահական ծախսերը բարձրացած են, եւ խորհուրդ տուած է խուսափիլ այդ միջոցին դիմելէ։

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են երկկողմանի կարեւորութիւն ներկայացնող այլ հարցեր, ընդգծուած է նման հանդիպումները աւելի յաճախակի դարձնելու անհրաժեշտութիւնը։

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Եւրոպայի Հայկական Միութիւններու Ֆորումի մամլոյ դրասենեակը մամլոյ հաղորդագրութեամբ մը կը տեղեկացընէ, որ 1էն 4 Յունիսին Գերմանիոյ Պոն քաղաքին մէջ տեղի ունեցած է Ֆորումի երրորդ տարեկան ընդհանուր ժողովը, որուն մասնակցած են 20է աւելի երկիրներէ մօտ 100 ներկայացուցիչներ։

Ընդհանուր ժողովի առաջին նիստին Ֆորումին անդամակցած են Ռումանիոյ եւ Աւստրիոյ հայ համայնքները։ Ռուսիոյ Հայերու Միութեան, Դանիոյ Հայկական Քրիստոնէական Մշակութային Կեդրոնին եւ Հոլանտայի հայ համայնքին պատուիրակները ներկայացուցած են իրենց կազմակերպութիւններուն գործունէութիւնը ապագային Ֆորումին անդամակցելու հեռանկարով։

Ընդհանուր ժողովը միաձայնութեամբ հաստատած է Ֆորումի գործադիր մարմինի հաշուետուութիւնը մասնաւորապէս բարձր գնահատելով Պրիւքսէլի նորաբաց տեղեկատուական գրասենեակին աշխատանքը։

Ընդհանուր ժողովին լսուած են նաեւ հաղորդումներ Եւրոպայի Հայ Գործարարներու Ֆորումի երկրորդ խորհրդաժողովի արդիւնքներուն, Եւրոպայի մէջ հայոց լեզուի ուսուցման, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ կողմէ Հայաստանի չրջափակման վերացման ուղղութեամբ Եւրոպական Միութեան մէջ տարուող ծրագիրներուն մասին։ Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ եւ Շուէյտի համայնքներուն ղեկավարները հակիրճ խօսքերով ծանօթացուցած են իրենց համայնքներուն գործունէութիւնը։

Ընդհանուր ժողովը քննարկած է նաեւ Հայկական Ցեղասպանութեան քարոզչական աշխատանքներուն ներկայ փուլին առանձնայատկութիւնը եւ ապագային այս առնչութեամբ Ֆորումին որդեգրելիք ուղղութիւնը։ Եւրոպական Միութեան Գաղթականներու Ֆորումի ներկայացուցիչը իր խօսքին մէջ ուրախութեամբ նշած է Եւրոպայի Հայկական Միութիւններու Ֆորումին հետ առաջինի համագործակցութեան յաջող ընթացքը։

3 Յունիսի նիստին Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան հիմնական ուղղութիւնները ներկայացուցած է Աւստրիոյ եւ ԵԱՀԿի մէջ Հայաստանի դեսպան Ջիւան Թարիբեան, իսկ արտաքին գործոց նախարարութեան Սփիւռքի հարցերու վարչութեան պետի տեղակալ Ջիւան Մովսիսեան խօսած է Հայրենիք, Սփիւռք խորհրդաժողովին յետաձգման պատճառներուն մասին։

«Համաշխարհայնացումը եւ Հայկական Սփիւռքը» թեմայով քննարկման ընթացքին մասնագիտական զեկուցումներ ներկայացուցած են՝ Քրիսթին Փլաթ (Գերմանիա), դոկտ. Խաչիկ Թէօլէօեան (Միացեալ Նահանգներ), Լիոնի եւ Ռոն - Ալփի չրջանի հայոց առաջնորդ Նորվան արք. Զաքարեան (Ֆրանսա) եւ Գերմանիոյ մէջ Հայաստանի դեսպան Աչոտ Ոսկանեան։

Ընդհանուր ժողովին եգրափակիչ նիստին ընդունուած է Ֆորումի 2001-2002 թուականներու պիւճէն։ Նիքոլա Դաւիթեան (Պելճիքա) ընտրուած է Ֆորումի գործադիր մարմինի անդամ։ Ընտրուած են նաեւ վարչական կազմի նոր անդամներ։ Ինչ կը վերաբերի 2002 թուականին տեղի ունենալիք 4րդ խորհրդաժողովի վայրին, նկատի առնուած են Մոսկուան եւ Պուէնոս Այրէս։

Եւրոպայի Հայկական Միութիւններու Ֆորումին երրորդ տարեկան ընդհանուր ժողովը հրապարակած է նաեւ յայտարարութիւն մը, զոր կու տանք ստորեւ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպայի Հայկական Միութիւններու Ֆորումի 3րդ տարեկան ընդհանուր ժողովը հայ պետականութիւնը ամրապնդելու, ինչպէս նաեւ ազգային եւ համայնքային նպատակները իրականացնելու իր սկզբունքներէն մեկնելով՝ կը յայտարարէ հետեւեալը.

1.- Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի միջեւ տեղի ունեցող բանակցութիւններուն ներկայ փուլը կը նկատենք դրական քայլ մը Ադրկովկասի մէջ խաղաղութիւն եւ կայունութիւն վերահաստատելու ուղիին վրայ. ճիշդ այդ պատճառով ալ կը շեշտենք կարեւորութիւնը մեր ժողովուրդին զուսպ եւ պինդ կեցուածքին։

Սակայն եւ այնպէս անհրաժեշտ կը նկատենք նաեւ ընդգծել, որ որեւէ լուծում չի կրնար երկարատեւ ըլլալ, եթէ ան չկարողանայ ապահովել Հայաստանի անվտանգութիւնն ու Արցախի անկախութիւնը Ազրպէյճանէն, ինչպէս նաեւ՝ անոր միացումը Հայաստանին։ Որեւէ պայմանագրութիւն չի կրնար ի գօրու դառնալ առանց Արցախի բնակիչներուն համաձայնութեան։

Մենք մտահոգ ենք այն կարելիութեամբ, որ Թուրքիա իր փանթուրքական ծրագիրներու գործադրման առիթը կրնայ ստանալ Հայաստանի վրայով ազատ անցք ունենալով դէպի Ազրպէյճան եւ Միջին Ասիա, կացութիւն մը, որ լրջօրէն կը տկարացնէ Հայաստանի ռազմավարական կարեւորութիւնն ու անվտանգութիւնը։ Հետեւաբար ազատագրուած շրջաններու նկատմամբ մեր անդրդուելի կեցուածքը կը նկատենք խիստ կարեւոր։

2.- Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը իր արտաքին քաղաքականութեան կարեւոր սիւներէն մէկը նկատելու Հայաստանի կառավարութեան որոշումը, ճիշդ կը նկատենք։ Կը շեշտենք, թէ պատրանք է որեւէ ձեւով յուսալ, թէ Թուրքիա այլ պարագային աւելի բարեացակամ քաղաքականութիւն պիտի վարէր Հայաստանի նկատմամբ։ Կարեւոր կը նկատենք Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը միջազգային բեմին վրայ աւելի ուժգնօրէն հետապնդելը, շեշտելով, որ այդ մէկը Թուրքիոյ դէմ ուղղուած մարտահրաւէր մը չէ, այլ ընդհակառակը, անցեալը դարմանելու եւ յարաբերութիւններու նոր փուլ մը սկսելու առիթ։ Ցեղասպանութեան ճանաչումը Թուրքիոյ կողմէ նախապայման կը նկատենք անոր հետ բնականոն եւ անկաշկանդ յարաբերութիւններ մշակելու համար։

Անզիջելի կը նկատենք սփիւռքահայութեան գործօն մասնակցութիւնը Ցեղասպանութեան ճանաչման աշխատանքներուն մէջ։ Այս իմաստով Ֆորումը իր սկզբունքային տրամադրելիութիւնը կը շեշտէ գործօն բոլոր կողմերուն հետ սերտօրէն համագործակցելու ստեղծելով համակարգման նպաստաւոր պայմաններ։

3.- Հայաստան - Սփիւռք յարաբերութիւններու զարգացման ընթացքը կը գտնենք դրական։ Այդ բարելաւման մէջ գնահատելի է Հայաստանի կառավարութեան ճիգերու նոր որակը։ Կը մաղթենք, որ անյապաղ այդ յարաբերութիւններու կարեւորութեան համապատասխանող կառոյցներ մշակուին եւ զարգանան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 6ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

9 Յունիսին տեղի ունեցաւ Հայաստանի Հանրապետական Կուսակցութեան (Հ.Հ.Կ.) 6րդ համագումարը։ Համագումարին բացումը կատարեց Հայաստանի վարչապետ եւ Հ.Հ.Կ. Խորհուրդի նախագահ Անդրանիկ Մարգարեան՝ հանդէս գալով հաշուետու զեկոյցով եւ անդրադառնալով անցնող երկու տարուան կուսակցութեան գործունէութեան։

Անդրադառնալով «Միասնութիւն» դաշինքի ստեղծման՝ Ա. Մարգարեան ըսաւ, որ 27 Հոկտեմբեր 1999ի դէպքերը ծանր փորձառութեան ենթարկեցին դաշինքը, սակայն ան իր մէջ ուժ գտաւ առաջ երթալու։ «Դաշինքին մէջ երկու տարբեր քաղաքական ուժեր կան, որոնք կրնան առանձին հարցերու մէջ տարբեր դիրքաւորումներ ունենալ, սակայն նման իրավիճակ մը անթոյլատրելի է սկզբունքային հարցերու մէջ, որոնց չուրջ ձեւաւորուած է դաշինքը», ըսաւ վարչապետը։

Ան յայտնեց նաեւ, թէ Հ.Հ.Կ. կը գտնէ, որ «Միասնութիւնը պէտք է պահպանուի, որովհետեւ ան ինքնապատակ կերպով չէ ստեղծուած. ան ստացած է ժողովուրդին վստահութեան քուէն եւ պատրաստ է զայն արդարացնել։

Անդրանիկ Մարգարեան յայտարարեց, թէ Հ.Հ.Կ. պիտի սատարէ երկրի նախագահին, ինչ կը վերաբերի Հայաստանի կողմէ վարուող արտաքին քաղաքականութեան, ապա վարչապետը զայն համարեց հաւասարակշռուած։ Ըստ Անդրանիկ Մարգարեանի, Հ.Հ.Կ. կողմնակից է Թուրքիոյ հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման, սակայն առանց նախապայմաններու։

Դարձեալ Հայաստանի վարչապետին համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման առնչութեամբ Հ.Հ.Կ.ի դիրքորոշումը չէ փոխուած, մասնաւորապէս ուժի մէջ կը մնան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Ազրպէյճանի ենթակայութեան բացառումը, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի անվտանգութեան ապահովումը, Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան հաշուոյն տագնապի լուծման բացառումը։

Անդրանիկ Մարգարեան նաեւ անդրադարձաւ Հ.Հ.Կ.ի ներքին կուսակցական հարցերուն։ Ան յայտնեց, թէ կարգ մը պաշտօնավարող կուսակցականներ վեր դասելով անձնական յաւակնութիւնները, տարակարծութիւններ ունեցան եւ հեռացան կուսակցութենէն։ Հ.Հ.Կ.ի խորհուրդի 4 անդամներ եւս հեռացան հիմնելով «Հանրապետութիւն» կուսակցութիւնը եւ իրենց հետ տանելով քանի մը հարիւր հանրապետականներ։

Հ.Հ.Կ.ի համագումարը ընդունեց նաեւ բանաձեւ մը, որուն մէջ հաւաստելով իր հաւատարմութիւնը նժդեհեան գաղափարախօսութեան հանդէպ, Հ.Հ.Կ. միանգամայն իրական կը համարէ «Միասնութիւն» դաշինքին եւ Հայաստանի կառավարութեան գործունէութեան ծրագիրներու լիակատար իրագործումը։

Համագումարին աւարտին տեղի ունեցան Հ.Հ.Կ.ի խորհուրդի ընտրութիւններ։ Հ.Հ.Կ. խորհուրդի նախագահ վերընտրուեցաւ Հայաստանի վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեան։

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ ՈՒՆԻ՞ ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ, ԹԷ ՈՉ

Երբ հիմնահարցեր օրակարգի վրայ են, անհրաժեշտ է կախարդի աչկերտի դիւանագիտական խաղը։ Անոնց մէջ կ'իյնան հայոց պահանջները Թուրքիայէն։ Կամ չատախօսութիւնները փոխգիջումներու մասին՝ Արցախի պարագային։ Ինչ կը վերաբերի հայոց պահանջներուն, կարծէք ընդունուած եւ իւրացուած համրնդհանուր ազգային գաղափարախօսութենէ իրած տիրական եւ հասարակաց առաջադրանքներ չկան։ Կը թուի, թէ իւրաքանչիւր հայ ինք կ'որոշէ, թէ ազգը պահանջներ ունի՞, թէ ոչ, ընդհանրացնելով անհատական կարծիք մը թեթեւսոլիկ կերպով։ Ոմանք այդ կ'ընեն յանուն որոշ սկզբունքներու՝ մեկնելով ազատագրական պայքարներու այս կամ այն օրինակէն կամ գինուած մերօրեայ բառապաշարին մէջ ամրօրէն նստած գործնապաշտութեամբ, զոր պատեհապաշտութենէ բաժնող ցանկապատ չկայ։

Յարդ ոչ ոք մեզի, մեր ժողովուրդին, ազգ թէ համայնքներ, հարցուցած է, թէ Ցեղասպանութեան ճանաչումէն տարբեր ուրիշ պահանջներ ունի՞նք։ Քիչ մը գարմանալի չէ՞, անմտութիւն չըսելու համար, որ նախապէս յայտարարենք, թէ ի՛նչ կ'ուզենք։ Ոմանք կը մտածեն, որ չպահանջուած գիջումը յայտարարելով կը դիւրացնենք Ցեղասպանութեան ճանաչման պայքարի գործը։ Եթէ այսքա՛ն իմաստութիւն մենք ունինք, կը կարծե՞նք, որ Թուրքիան եւ Թուրքերը չունին, մանաւանդ որ անոնք միջազգային քաղաքականութեան եւ դիւանագիտութեան հագարամեայ փորձ ունին։ Անմշակ մարդու վերաբերում է խօսակիցը ստորագնահատել։ Նորոյթ էին երէկ Թուրքիա երթեւեկը, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարին եւ իր սեփական ժողովուրդին ու անոր դատին ուղղուած մարտահրաւէրը, Հայ Դատ հետապնդելու ասպարէզ ընտրած եւ դիմաշրջում ունեցած փոխ նախարարի վերլուծական չատախօսութիւնները, ներկայիս նուազ նորոյթ են Թուրք մտաւորականներու հետ հանդիպումները, անոնց Հայաստան այցելութիւնները։ Թող չըսուի, որ սառցակոյտ հալեցնելու գծով եղած նախաձեռնութիւնները կ'անտեսենք։ Բայց...

Այս կէտէն անդին կը սկսի ազգային քաղաքականութեան լրջագոյն խնդիրը դրուիլ։

1.- Բոլոր անոնք (անհատներ, պատմաբաններ, դիւանագէտներ, կուսակցութիւններ, կրօնականներ, Խորհրդարան, կառավարութիւն, Նախագահ), որոնք Թուրքիոյ կամ Թուրքերու հետ երկխօսութիւն կամ յարաբերութիւն մշակելու կը ձգտին, իրենք իրենց եւ ազգին պիտի ըսեն, նախապէս, թէ ո՛ւր կ'ուզեն հասնիլ, ո՛ր հանգրուաններէն անցնելով եւ ի՛նչ միջոցներով։ Էական նշանակութիւն ունի ուրը։ Պիտի կարենան ըսել նաեւ, թէ խօսակիցները ո՛ւր կ'ուզեն հասնիլ, մինչեւ ո՛ւր կրնան երթալ։ Առանց այս տարրական ճշդումներուն, անհատաբար կը խարխափենք եւ ազգը կ'առաջնորդենք փակուղի։ Յօնք չինելու փոխարէն աչք կը հանենք...

2.- Մեզի բարեկամ, լայնախոհ, պարկեշտ Թուրք մտաւորականներ կա՞ն, որոնք ի յառաջագունէ կ'ընդունին, թէ ցեղասպանութիւն գործուած էր հողի տիրացման համար։ Ցեղասպանութեան ճանաչումը բարոյական ջնարակ է, որ կը ծածկէ իսկական խնդիրը, որ կը վերաբերի ժողովուրդի մը իր հողերուն տէր դառնալու իրաւունքին։ Այս էական խնդիրը արձանագրուած է օրակարգի վրայ տեղ մը, կայ նուազագոյն տրամադրութիւն այս հարցը եւս քննելու, այդ մասին խօսելու։ Իսկական երկխօսութեան նախապայման է հիմնահարցին իրրեւ ամբողջութիւն մօտենալու ազնիւ կամքը։ Ի վերջոյ, հայ-Թուրք երկխօսութիւնը, պետական թէ մտաւորական մակարդակներու վրայ, ո՛չ Թուրքիոյ հետ ներածում-արտածում խաղալ կը նշանակէ, ո՛չ Թուրք հանրային կարծիքին տեղեկութիւն հասցնել, ոչ այ քաղքենիական տրամադրութիւններով հոգեբարոյական բաւարարութիւն ստանալ Ցեղասպանութեան ճանաչման պատմական ճշմարտութիւնը հաստատելով։ Ենթադրենք, որ Թուրքիա ընդունի, թէ Ցեղասպանութիւն գործուած է, միջազգային համայնքը դատապարտէ այդ օրերու իշխանաւորները, ի՞նչ պիտի փոխուի հայ ազգի լինելութեան տեսանկիւնէն։ Այս նպատակով է, որ ըսինք, թէ հարկ է գիտնալ ո՛ւրը։ Երբ չկայ այդ ո՛ւրը, ինչպէս յաճախ կ'ըսեմ, յուրին երեսը կ'ելլեն կախարդի աչկերտները։

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

Հ. Յ. Դ. ԲԻՒՐՈՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՄԱՄԼՈՅ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑՈՎ ՄԵՐ ԱՋԳԸ ԿԸ ԿԱՐՈՂԱՆԱՅ ՊԱՀԵԼ ԻՐ ՆԵՐՔԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Պրն. Մարգարեան, նկատի ունենալով Հ. Յ. Դ.ի հեղինակութիւնը Իրանում, ձեր այցերը եւ Իրանի ռազմավարական շահերը, հնարաւո՞ր է Իրանի իշխանութիւնների կամ ազդեցիկ շրջանակների յայտարարութիւնը Իրան - Ղարաբաղ սահմանի պահպանման անհրաժեշտութեան մասին:

Հ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ.- Ես քիչ առաջ ասացի, որ պակասում են տեղեկութիւնները մեր իշխանութիւններից: Այլ երկրների իշխանութիւններից այդպիսի պայմաններում դժուար թէ տեղեկութիւններ լինեն: Բայց, այնուամենայնիւ, պարզ է, որ Իրանը ունի շահեր, որոնք կարող են համընկնել մեր շահերին: Կարծում եմ, որ Իրանը պիտի աւելի գործօն ներկայութիւն ունենայ հէնց իր շահերը պաշտպանելու առումով, եւ այստեղ է, որ կարեւոր է, որ նրա դիրքորոշումները լինեն աւելի յստակ ու հրապարակային: Քաղաքականութեան յստակեցումը՝ թէ՛ Ռուսաստանի եւ թէ Իրանի կողմից, կարեւոր է այս հանգրուանում:

Հ.- Պրն. Մարգարեան, գիջումների կամ փոխզիջումների կողմնակիցները մեզանում, նաեւ ազրպէյճանական քարոզչութիւնը անընդհատ շահարկում են մի կողմ, թէ Ազրպէյճանը տնտեսապէս հզօրանում է, իսկ մենք՝ ոչ, եւ, ի վերջոյ, նա է շահելու հակամարտութիւնը: Հարցս, թումի՛ է զուտ տնտեսական դաշտին է վերաբերում, բայց եթէ նկատի առնենք տնտեսութեան կարեւորութիւնը քաղաքական խնդիրների լուծման գործում եւ մեր տնտեսութեան զարգացման գլխաւոր արգելակը՝ փոխզիջումը, ապա սա նաեւ քաղաքական հարց է: Ի՞նչ ծրագրեր ունի կուսակցութիւնը փոխզիջեան դէմ պայքարելու:

Հ. Մ.- Դժբախտաբար Հայաստանի ընկերային-տնտեսական հարցերի վերաբերեալ թէպէտ մենք միշտ ունեցել ենք մեր կարծիքը եւ յայտարարել ենք, որ թէ՛ նախորդ եւ թէ այսօրուան իշխանութիւնների օրօք վարուող քաղաքականութիւնը չի համընկնում մեր մօտեցումներին, սակայն զանազան պատճառներով այդ դաշտում մեր պայքարը մի տեսակ երկրորդ գիծ է մղուել: Առաջին՝ կայ Ղարաբաղի հարցը, եւ երկրորդ՝ Հոկտեմբերի 27ից յետոյ երկրում ստեղծուած չա՜ գազայուն վիճակը կ՚ուզեմ չեչտել, որ Հայաստանի ընկերային-տնտեսական վատ պայմանները շատքիչ են առնչւում դարաբաղեան պայքարի եւ Ղարաբաղի հարցի հետեւանքների հետ: Կարծում եմ, որ դա աւելի շատ ունի ներքին պատճառներ: Խորհրդային Միութեան շատ հանրապետութիւններ, որ Ղարաբաղի պէս պայքար չեն ունեցել, նոյնպէս տառապում են նոյն դժուարութիւններից: Իսկ մեր երկրում քանի դեռ չկայ փոխզիջեան դէմ ծրագրուած, համընդհանուր պայքար, ներազգային, ներերկրային կեանքը չի կարող իրական կայունութեան հասնել: Փոխզիջեան տարածուն գոյութիւնը երկրում անարդարութեան զգացում է ծնում ցանկացած քաղաքացու մէջ: Իսկ այն քաղաքացին, որն զգում է, որ ինքը անընդհատ անարդարութեան է ենթակայ, չի կարող ազգային, պետական շահերի առաջին գծի վրայ կանգնել:

Հ.- Ի՞նչպէս էք գնահատում Սամուէլ Բաբայեանի դատավարութիւնից յետոյ Ղարաբաղում ստեղծուած մթնոլորտը, մանաւանդ որ վերջերս յարուցածութիւն նկատուեց Ղարաբաղի իշխանութեան եւ տեղի դաշնակցական կառոյցների միջեւ: Արդեօ՞ք իշխանութիւնները չեն ձգտում հսկող միայնակ ուժ դառնալ Ղարաբաղում, որպէսզի որեւէ փաստաթուղթ ստորագրելիս չունենան ընդդիմախօսներ:

Հ. Մ.- Այսպիսի դաւադիր բան ես չեմ տեսնում: Բայց կարծում եմ, որ այն ուժերը, որոնք չունեն ժողովրդականութիւն եւ յենարան ժողովրդի մէջ, արհեստական միջոցների են դիմում եւ անտեղի ու՝ չպատճառաբանուած, այս դէպքում՝ իսկապէս չպատճառաբանուած վախ են զգում կազմակերպուած այն ուժից, որը հետապնդում է յստակ նպատակ, յստակ քաղաքականութիւն ունի եւ հետեւողական է իր քաղաքականութեան սկզբունքային մօտեցումներում: Ինչ-որ անտեղի վախ են զգում եւ փորձում են այդպիսի միջոցներով հաւասարակշռելի դարձնել այդ ուժը: Այդ այլ միջոցները նրանց տանում են անօրինականութիւնների, տանում են երեւոյթների, որոնք կրկնակի են ազդում իրենց չունեցած ժողովրդական հեղինակութեան վրայ: Եւ դա արդէն ստեղծում է համընդհանուր խնդիր: Ի հարկէ, Ղարաբաղում մեր ընկերային քաղաքականութեան հետեւանքով իշխանութիւնների հետ ունեցած հակասութիւնները չեն առնչւում Սամուէլ Բաբայեանի հետ: Դա, այսպէս ասած, ներդարարաղեան հարցերի հետ է կապւում, բայց ես յոյս ունեմ, որ Ղարաբաղն այն տեղը չէ, որտեղ մենք փորձենք կռիւ ստեղծել, առճակատում ստեղծել: Այն տեղը չէ, որտեղ մենք փորձենք մեր ներքին հարցերը առաջին գիծ մղել եւ այնքան լրջացնել, որ վտանգուի մեր պայքարի առաջին գիծը՝ Ղարաբաղը: Ես յոյսով եմ, որ այդ հարցերը կը վերանան: Այսօր լուրջ խնդիրներ չեմ տեսնում: Կարծում եմ, որ պատահած մի երկու բանը արդէն անցեալին են պատկանում, եւ նոյնը չի պատահի:

Հ.- Դուք ասացիք՝ հեղինակութիւն չվայելող իշխանութիւնները վախ են զգում. նկատի ունէք Արկադի Ղուկասեանի՞ վարած քաղաքական վարքագիծը:

Հ. Մ.- Դա ընդհանրապէս բոլոր պարագաներում էլ կարելի է ընդունել: Այն ուժերը, որոնք չունեն ժողովրդականութիւն, միշտ փորձում են տարբեր ձեւերով, ոչ ժողովրդական մեթոտներով, սուտ քարոզչութեան վրայ հիմնուած հակակշռուած տեսնել իրենց դիմաց կանգնած ուժին:

Հ.- Դաշնակցութիւնը տեղեա՞կ է 98 թուականի անվտանգութեան խորհրդի նիստին ներկայացուած այդ *մաքսիմալ* փաստաթղթերին:

Հ. Մ.- Նախ չգիտենք՝ որքանով է ճիշդ մաքսիմալ կոչել դրանք: Որքանով ես վերջերս մամուլից տեղեկացայ՝ դա, իմ կարծիքով, մաքսիմալ չէ: Դա նոյնիսկ ինչ-որ իմաստով իր հերթին պատուհողական ծրագիր է: Սա մէկ, երկրորդ՝ երեւոյթն ինձ համար անընդունելի է: Այն երեւոյթը, որ ազգային անվտանգութեան խորհրդում քննարկուած ցանկացած հարց, ցանկացած խնդիր, երբ դրսեւորուում է, ես կարծում եմ, այլեւս ի՞նչպէս կարող ենք մենք պահանջել այսօրուան նախագահից, որ դու պիտի ունենաս գործող անվտանգութեան խորհուրդ, ուր իրենց ներկայացուցչութիւնը պիտի ունենան ազդեցիկ քաղաքական ուժերը, որովհետեւ այնտեղ պիտի բացուի եւ ամէն ինչ քննութեան նիւթ պիտի դառնայ: Ինչի համար ենք անում այդ ամէնը: Սա նախկինում էլ է եղել, նոր երեւոյթ չէ: Սա լրջութեան պակաս է: Ես չեմ կարծում, որ մենք սրանով որեւէ էական հարց ենք լուծում, այլ աւելի կարեւոր սկզբունքներ ենք խախտում: Եթէ այս երկրում կայ մի տեղ, ուր պէտք է ինչ-որ բան գաղտնի մնայ, դա պիտի անպայման գաղտնի մնայ, եթէ ազգային անվտանգութեանն է վերաբերում: Այնպէս որ, այդ փաստաթուղթը մաքսիմալ ծրագիր չի կարող լինել: Ես, ճիշդն ասած, չունեմ փաստ՝ կատարո՞ւմ են, թէ՞ չեն կատարում այն: Ենթադրութիւնների վրայ է հիմնուած ամէն ինչը: Ես այսօր կարդացի «Մետիամաքս»ի մի փաստաթուղթ, որ Ռոբերթ Քոչարեանը Պելճիքայում մի հարցազրոյցի ժամանակ յայտարարել է, թէ այն, ինչ մենք խօսում ենք Ղարաբաղի վերաբերեալ, անկախութեան մասին է: Ես չունեմ այնքան տուեալներ, որ վստահ ասեմ՝ գործադրուում է թէ ոչ, որքանով է գործադրուում կամ չի գործադրուում:

Հ.- Համարում էք, որ դա այդպէս էլ գաղտնի՞ պիտի մնայ այդ տեղեկատուութիւնը, արդարացուա՞ծ էք համարում դա:

Հ. Մ.- Ո՛չ, ընդհակառակը, 99 թուից սկսած մենք պաշտօնապէս յայտարարել ենք, նաեւ մամուլի ասուլիսներով, որ Ղարաբաղի հարցը ինչ-որ գործարանի գործարք չէ, որ գաղտնի պահուի. սա համազգային հարց է, եւ պէտք է քաղաքական ուժերը լաւատեղեակ լինեն ու, իրենց հերթին, լուրջ մօտեցում ունենան հարցին, եթէ անհրաժեշտ է իսկապէս գործի յաջողութեան համար, գաղտնիութիւն պահպանել:

Հ.- Ամերիկեան համանախագահը մատնանշեց, որ պատճառներից մէկը, որով ձրնեւեան բանակցութիւնները յետաձգուեցին, այն է, որ շրջանի ժողովուրդները պատրաստ չեն լուծմանը. ի՞նչպէս կը գնահատէք դա: Երկրորդ հարց. արդեօ՞ք Հայաստանի շահերին չի հակասում միջազգային տնտեսական կազմակերպութիւնների քաղաքականութիւնը:

Հ. Մ.- Ես տեղեակ եմ այդ յայտարարութիւնը, նաեւ ուրիշ յայտարարութիւններ են եղել: Բնական եմ համարում այն ճիգը, որ գործադրում են համանախագահները՝ չխոստովանելու համար, որ Ազրպէյճանի կողմից ինչ-ինչ հարցերում մերժման պատճառով է, որ այս հարցը կասեցուել է: Այն պատճառների մատնանշումը, որ պահը դեռ չի հասունացել կամ աւելի պատրաստուած պիտի գնայ, կամ ժողովուրդները պատրաստ չեն, դիւանագիտական պատասխաններ են: Ես չգիտեմ՝ ինչ տեսակի լուծման մասին է խօսքը, որ նաեւ կարողանամ ասել՝ մեր ժողովուրդը պատրա՞ստ է, թէ՞ ոչ: Ես կարծում եմ՝ մեր ժողովուրդը թանկ գին է վճարել դարաբաղեան պայքարի համար, շատ լաւ է գիտակցում, որ իր պետականութիւնը, ապագան կարող է երաշխաւորուած տեսնել միայն կայուն, մնայուն խաղաղութեան մէջ, որը կը լինի, եթէ երաշխաւորուած է Ղարաբաղի անվտանգութիւնն ու խաղաղութիւնը: Իր պատմութեան դառը փորձից յետոյ մեր ժողովուրդն այդ եզրակացութեանն արդէն հասել է, եւ յուսամ՝ այն, ինչ մշակուում է, պէտք է մշակուի՝ նկատի ունենալով ժողովրդի տրամադրութիւնը: Բնականաբար եթէ ժողովուրդը ինչ-որ բանի համաձայն չլինի, ով էլ որոշում կայացնի, չի կարող իրականացնել:

Երկրորդ հարցին միանշանակ պատասխանել դժուար է, բայց որ այդ քաղաքականութիւնների, մօտեցումների մէջ կայ նաեւ տրամադրութիւն երկիրը ֆինանսական գաղութի վերածելու՝ կայ, եւ դրան պէտք է անպայման ընդդիմանալ: Այն, ինչ ես ասում եմ անվտանգութեան խորհուրդ, նաեւ պիտի երաշխաւորի ազգային տնտեսական անվտանգութեան հարցը, որովհետեւ այսպէս բացէիրաց տրուել այդ միջազգային ուժերին, ֆինանսներին եւ օրօրի գերի դառնալ այդ ամրողջին՝ բնականաբար, վատ է: Բայց նաեւ փաստ է, որ այսօր երկիրն այնպիսի անտեսական վիճակում է, որ չի կարող հեչա, սահուն դուրս դալ այդ ամէնից, եթէ չլինեն արտաքին ներդրումներ:

Հ.- Անբնդհատ շրջանառութեան մէջ է այն միտքը, որ ինչ-որ քաղաքական ուժեր, այդ թւում նաեւ Դաշնակցութիւնը, հովանաւորչական մթնոլորտ են ստեղծում Նալբիի Յունանեանի շուրջ, ի՞նչ կարծիքի էք ճամանման մեղադրանքների մասին:

Հ. Մ.- Հոկտեմբերի 27ը իսկապէս չատ բան արժեցաւ մեր երկրին: Կարծում եմ՝ կազմակերպիչները պարզ է, որ 8 մարդու միայն, քաղաքական գործիչների չէ, որ այս աչխարհից տարան: Նրանք նաեւ սպառնացին իրենց դործողութեամբ երկրի անվտանգութեանը, լինելութեանը: Եւ այսօր, ինչ-որ բաներ մեր կողմն ուղղելով, նոր տեսակի ահարեկչութիւն են իրականացնում: Ես վստահ եմ, որ իրենք էլ չեն հաւատում այն ամէնին, ինչ ասում են, որովհետեւ փաստօրէն իրենց չատ աւելի լաւ ծանօթ են, քան մեզ: Եւ եթէ յանկարծ անուղղակի ինչ-որ բան են ուզում գաղացնել տալ, կարծում եմ՝ ահարեկչութեան մթնոլորտ ստեղծելու մի աւելորդ ճիգ են ուզում անել: Տեղի ունեցածը ոչ միայն ոճրագործութիւն, այլեւ քաղաքական դաւաճանութիւն է, որովհետեւ մեր լինելութեան հարցին էին սպառնում, որովհետեւ երկիրը Հոկտեմբերի 27ից յետոյ չատ ծանր վիճակի մատնուեց եւ կարող էր իր առանցքից դուրս դալ: Այս ամէնից յետոյ ինչպէս հասկանալ հարցը, թէ ուեւէ մէկը կը փորձի ոճրագործներին պաշտպանել: Մեր կազմակերպութիւնը չահադրգռուած է եւ պաշտօնապէս յայտարարել է, որ մենք ուզում ենք, որ դատարանում, բաց քննութեան ընթացքում հարցերը պարզաբանուեն մինչեւ վերջ: Եթէ կան կազմակերպիչներ, բացայայտուեն: Յամենայնդէպս, այս դատավարութեան արդիւնքը պիտի լինի վստահութեան վերականդնումը: Վճիռը պիտի վստահութիւն ներշնչի: Մի չարք դերակատար մարդիկ, դատավարութեան օրից մինչեւ այսօր չատ-չատ մեծ դերակատարութիւն ունեցող անձինք, պիտի անկեղծանան եւ խոստովանեն ժողովրդին, թէ ինչ տեղի ունեցաւ այդ ընթացքում: Ի՞նչպէս եղաւ, որ իրար կողքի աչխատում էին, գիտէին իրականութիւնը, տեղեակ էին քննութեան դաղտնիքներին, յետոյ՝ չաչխատեցին: Թափանցիկութիւնը միակ ելքն է, որը կը ցրի կասկածի մթնոլորտը, որը կարող է նոր ոչրերգութեան պատճառ դառնայ:

Եթէ մտածում են՝ ահարեկչութեամբ վախեցնել, ինչ-որ բան պարտաւորեցնել՝ անտեղի է, քանի որ վախեցող չկայ:

Հ.- Ինչո՞ւ դեմ եղաք յանձնախմբի ստեղծմանը (Հոկտեմբերի 27ի գործով):

Հ. Մ.- 1999 Հոկտեմբերի 28ին, 29ին մենք ենք դիմել Ազգային Ժողով յանձնախումբ ստեղծելու: Մենք դէմ չենք եղել, միայն թէ՝ ինչպէս կարգն է, պիտի ցանկացած որոշում նախապէս ունենայ, որ իմանաս ինչպէս ես քուէարկում. չի կարելի մարդկանց դնել կոճակ սեղմողների տեղ: Ճիշդ չէ՝ մարդկանց տարբեր ձեւերով մղելու նոր սխալների: Սրանից պիտի խուսափեն երկրի ապագայի մասին մտածող մարդիկ: Ինչ վերաբերում է խնդրի բացայայտմանը, մութ ծալքերի բացայայտմանը, այդ առումով ամէնից չատ չահագրգռուածը մենք ենք: Որովհետեւ ինչ-որ մի փորձ արուեց դէպի մեզ ուղղել, ուսաի չահագրգիռ ենք, որ այդ հարցը մինչեւ վերջ իր ամենայն մանրամասնութեամբ բացայայտուի: Բայց դրա համար անհրաժեշտ է, որ մարդիկ, որոնք առաջին օրերին կատարուած ամէն ինչին տեղեակ են, դուրս դան եւ բացայայտ խօսեն այս մասին: Ի՞նչ պատահեց, ինչո՞ւ մի 5-6 ամիս հաւատում էին բոլորն իրար, եւ կարծես թէ յոյս կար, որ դործը մինչեւ վերջ կը բացայայտուի: Ինչո՞ւ ամէն ինչ վատ գարգացաւ, ի՞նչ պատահեց: Այդ վեց ամսուան ընթացքում ի՞նչ կատարուեց: Թող ասեն, մենք իմանանք: Վերջապէս, այս ժողովրդին չի կարելի անընդհատ կասկածամտութեան մէջ պահելով, ահարեկչական մթնոլորտ ստեղծել: Փորձել մարդկանց կասկածամտութեան մէջ պահել ու մղել անընդհատ ծայրայեղութիւնների: Կարծում եմ, Հայաստան աչխարհում ոչ ոք չի կասկածում, որ տեղի ունեցածը յանցագործութիւն է, նաեւ ազգային դաւաճանութիւնն՝ քաղաքական առումով, որովհետեւ երկրի քաղաքական կայունութիւնը հարցականի տակ էր: Մեր լինելութիւնն էր հարցականի տակ: Բայց սրա համար բոլորը պէտք է պատասխանատու կեցուածք ունենան: Ճիշդ չէ այն մօտեցումը, թէ Հոկտեմբերի 27ից յետոյ թէկուզ ջրհեղեղ լինի:

(Շար. 2 եւ վերջ)

ԱՐՏԱԳԱՂԹ. ԼՈԿ ՀԱՅԻ ԽՆԴԻՐ ՉԷ

Արտագաղթը այդ մեծ չարիքը, մեզ համար դարձել է սովորական երեւոյթ: Այնքան է այդ մասին ասուել ու խօսուել, որ արդէն վերածուում է ժողովրդագրական տեղաչարժերի անհրաժեշտ, անխուսափելի գաղափարի: Այդ տեղաչարժերը բոլոր ժամանակներում էլ եղել են ու կը լինեն, բայց ոչ՝ ազգակործան չափերով: Համազգային այս խնդիրը նոր չի ծնուել, այն արմատաւորուեց 1990ական-ի սկզբներին, երբ ՀՀՇական վարչախումբը երկրի հարստութիւնը նուիրեց մի խումբ «նիփիսաների», իսկ ժողովրդին վերածեց աղքատների ու մուրացկանների գանգուածի: Արդարութեան դէմ չմեղանչելու համար պէտք է ընդունել ներկայ իշխանութիւնների որոշակի չրջադարձը ազգային տարբեր հարցերում, նաեւ՝ հանրապետութեան տնտեսական կեանքում: Սակայն արտագաղթի կանխման, գուցէ նուազեցման (նկատի ունենանք ժողովրդագրական չարժերը) ուղղութեամբ փոփոխութիւն չկայ: Ի հակադրութիւն այս մտքի, հնարաւոր է՝ ասուի աչխատատեղեր են բացւում, դա նուազեցնում է արտահոսքը: Անշուշտ, նուազեցնում է, բայց իրատես լինենք եւ մեր պատուհանի հնարաւորութեամբ չդիտենք կեանքը: Արդեօ՞ք միայն աչխատատեղերի բացակայութիւնը կամ սակաւութիւնն է արտագաղթի պատճառը: Զեւաւորուած պետական, հասարակական յարաբերութիւնների մի համակարգ, ուր առանցքայինը փտածութիւնը ու անարդարութիւնն են, որ թունաւոր որդի նման քայքայում են քաղաքացի - պետութիւն յարաբերութիւնները՝ հիմնուած փոխադարձ իրաւունքի եւ պարտականութեան վրայ:

Փտածութիւն: Արդէն քանի ամիս է՝ Ազգային Ժողովում ծեծուում է այդ չարիքի դէմ պայքարի յատուկ օրէնք ընդունելու հարցը: Օրէնսդրութեան նախաձեռնողները այն համարում են ազգային անվտանգութեան չահերից բխող պետական անյետաձգելի խնդիր: Ո՞վ եւ ինչո՞ւ է ձախողում այդ օրէնքի ընդունումը: Պարզ է. կայ չահագրգռուածութիւն: Բայց այդ չահագրգիռ օրէնսդիրները թող փորձեն լինել այն ինքնաչարժի կանգառներում, որտեղից օթոպիւսները հանրապետութիւնից տանում են մարդկանց: Մարդիկ, տուն-տեղ թողած՝ գնում են, իրենք են, իրենց վրայի չորերն ու մի պայուսակ ճանապարհահաց եւ դիւղերելու լաթեր: Հեռանում են հայ իրաւապահներից ու պետական չինովնիկներից:

Կաչառք, հովանաւորչութիւնը դարձել են կենսաձեւ, առօրեայ յարաբերութիւնների նորմալ եւ բնական երեւոյթ: Ջառանձնացրենք իշխանական մարմինները կամ դրանք ներկայացնող անձանց: Այս պայմաններում անպաչտպանուածութեան զգացումը տիրում է քեզ, եւ դու յանձնւում ես ճակատագրի կամքին՝ ուր տանի այն:

Անարդարութիւն: Վիճակագրական տուեալները հաղորդում են, որ... չգիտենք, միայն նչենք, որ հանրապետութեան բնակչութեան 8 տոկոսի ձեռքում է կուտակուած մեր երկրի հարստութիւնը: Այդ որտեղից, պապերի՞ց էին ժառանգել: Հիմա էլ, յայտնում են, թէ Հայաստանի քաղաքացիները գուիցերիական գրամատներում ունեն 2,5 միլիառ տոլարի աւանդներ: Այդ որտեղի՞ց... Երբ պէտք է ճշմարտութիւնը պարգուի, արդարութիւնը ոտքի կանգնի:

Պատասխան չտալ բացայայտ հակապետական, հակաժողովրդական գործունէութեան համար՝ նշանակում է օրէնքի մակարդակի բարձրացնել անարդարութիւնը: Ծրագրուած կերպով խթանել արտագաղթը: Սի՞թէ գաղտնիք է, որ ընկերային ծառայութիւնները բացայայտօրէն խաղում են պետութեան անուան հետ (ի դէպ, ժողովրդի մեծ մասը պետութեանը ճանաչում է այդ ծառայութեան միջոցով), ինչին նպաստում են նաեւ արտասահմանեան բարեգործական եւ նմանատիպ այլ կազմակերպութիւնները, որոնք չաճախ, բարեգործութեան անուան տակ ինչ-ինչ գործարքներ են կատարում (չեն բացառո՞ւմ չահադիտական նպատակները):

Նպաստառուից մինչեւ գործարար, ժողովրդի ներքին խաւերից մինչեւ պետութիւն յարաբերութիւնները խարխուած են ոչ թէ արդարութեան՝ փոխվստահութեան ու փոխադարձ հաւատի, այլ՝ անարդարութեան վրայ:

Իսկ հայրենիքը վերացական հասկացութիւն չէ:

1998 թուականի իշխանափոխութիւնը արդարութեան վերահաստատման յոյսեր ծնեց ժողովրդի մէջ: Սակայն բարձրաստիճան պետական այրերի փոփոխութիւնները չեն նպաստում արդարութեան կայացմանը, քանի որ նոյն կառավարման համակարգն է՝ յատկապէս միջին օղակներում իշխող նախկին բատրերով:

Նոր աչխատատեղերի բացումը ոչ քիչ չափով պայմանաւորուած է փտածութեան եւ անարդարութեան՝ եթէ ոչ վերացմամբ, ապա զոնէ նուազեցմամբ: Իսկ դա կը նուազեցնի, կը կանխի արտագաղթը՝ պետութեան համար օրախնդիր, անյետաձգելի հարց, որը քաղաքական իշխանութիւններին պէտք է թելադրի երկրում իրականացնել համակարգային փոփոխութիւնների ագգային ծրագիր:

ՄԱՆՈՒԷԼ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

«Երկիր»

ՀԱՅ ԴԱՏ ԵՒ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ապրիլ 15ին «Կոռւնկ» տեղեկատուական ցանցին վրայ հրապարակուեցաւ «Ցեղասպանութեան ճանաչման համար պայքարի յաջորդ քայլերը» խորագիրով յօդուած մը, պատրաստուած՝ «Կոռւնկ»ի ուսումնասիրական եւ վերլուծական խմբակին կողմէ: Յօդուածը ամփոփ ձեւով անդրադառնալէ ետք Պաղ պատերազմի աւարտէն ետք ստեղծուած քաղաքական իրավիճակին, կը ներկայացնէ Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներու մէջ տարուած Հայ Դատի աշխատանքներուն Թուրքիոյ հակազդեցութիւնը:

Յօդուածին հեղինակներուն համաձայն, ընդհանուր դժգոհութեան մթնոլորտի մը մէջ, Թուրքիոյ քաղաքական եւ մտաւորական ընտրանիին մեծամասնութիւնը համամիտ է Ֆրանսայի դէմ տնտեսական պատիժներ սահմանելուն. քայլ մը, որ նաեւ ազդարարութիւն պիտի ըլլայ Մ. Նահանգներու խորհրդարանական շրջանակներուն: Սակայն նկատի ունենալով Եւրոպական Միութիւն մուտք գործելու Թուրքիոյ տրամադրութիւնները եւ մանաւանդ անոր դիմագրաւած տնտեսական սուր տագնապը, նման քայլէ մը ամէնէն աւելի տուժողը պիտի ըլլար ինք՝ Թուրքիան:

Այսօր Թրքական ընտրանիի փոքրամասնութիւն մը կ'առաջարկէ բարելաւել Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները՝ այս ձեւով ճնշում բանեցնելու համար Երեւանի վրայ եւ մեկուսացնելու համար Հայկական Սփիւռքը: Սակայն մերձեցումի որեւէ փորձ դժգոհ պիտի ձգէ Թուրքիոյ ամէնէն հաւատարիմ դաշնակիցը՝ Ազրպէյճանը:

Յօդուածը կ'անդրադառնայ նաեւ Թուրքիոյ հանրային կարծիքին եւ կը նշէ, թէ Թուրք ժողովուրդին 90 առ հարիւրը կը հաւատայ, որ Ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած չէ եւ, ընդհակառակն, հայերն են, որ Թուրքեր ջարդած են: Ընդհանուր այս մօտեցումին դիմաց քանի մը Թուրք պատմաբաններ եւ ազգային գործիչներ միայն ցարդ համարձակութիւնը ունեցած են խօսելու Հայկական Ցեղասպանութեան մասին: Անոնցմէ ոմանք «ինքնակամ» հեռացած են Թուրքիայէն, իսկ ուրիշներ կը դիմագրաւեն բանտարկութեան սպառնալիքը:

Յօդուածին վերջին բաժինը կ'անդրադառնայ հայկական տեսակէտին: Այս բաժինով յօդուածագիրները կը ներկայացնեն Ցեղասպանութեան ճանաչման մասին հիմնական կարգ մը հարցադրումներ, օրինակ՝ «Հայ ժողովուրդը պէտք է որոշէ, թէ ինչո՛ւ կ'ուզէ Թուրքիոյ կողմէ Ցեղասպանութեան ճանաչում», «Հայ ժողովուրդը ի՛նչպէս պիտի հասնի իր պահանջներուն գոհացման», «Ի՞նչ պիտի ըլլայ հայ ժողովուրդին կեցուածքը Թուրքիոյ հանդէպ, երբ Թուրքիա ճանչնայ Ցեղասպանութիւնը»: Անշուշտ կան նաեւ այլ հարցադրումներ եւ վիճարկելի կէտեր: Վերոնշեալ երեք հարցադրումներուն պատասխանները կը յառաջացնեն այլ հարցումներ, որոնք երկարաշունչ վերլուծումներու կը կարօտին: Սակայն անդրադառնանք «Կոռւնկ»ի դրած հիմնական հարցադրումներուն:

Տեղին է «Կոռւնկ»ի այն հարցադրումը, թէ հայ ժողովուրդը պէտք է գիտնայ եւ որոշէ, թէ ինչո՛ւ Թուրքիայէն կը պահանջէ Ցեղասպանութեան պաշտօնական ճանաչում: Այս հարցումին պատասխանը բազմաթիւ առիթներով տրուած է, սակայն Ցեղասպանութեան ճանաչման միջազգային հանրութեան առարկայական թէզով մը ներկայանալու համար կատարենք քանի մը նշումներ: Որեւէ յանցանքի անգիտակցաբար գործուած ամէնէն աննշան սխալէն մինչեւ ծրագրուած ամէնէն ահաւոր ոճիրը, սրբագրումի եւ կանխարգիլման առաջին քայլը յանցանքին խոստովանութիւնն է յանցագործին կողմէ: Խոստովանութեան հետ զուգահեռ կ'ընթանայ յանցագործութեան սրբագրումը, նիւթական թէ բարոյական հատուցումով (յաճախ երկուքը միասին), համաձայն յանցանքի տարողութեան, սկսելով քաղաքակիրթ «ներողութիւն» արտայայտութենէն մինչեւ կեանքի գնով իսկ մեղքի քաւումը: Այս է ընդունուած օրէնքը անհատական յանցագործութեան պարագային: Նոյնն է սկզբունքը հաւաքական՝ խմբակցութիւններու, կառավարութիւններու, պետութիւններու յանցագործութիւններու պարագային: Հոս ալ դատական համակարգն է, որ կ'որոշէ հատուցման տարողութիւնը:

Այս տրամաբանութենէն մեկնած՝ կարելի է անվերապահօրէն ըսել, որ Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ հատուցումի հայ ժողովուրդի պահանջը հիմնովին արդար եւ իրաւացի պահանջ է: Հակառակ անոր որ տեղ - տեղ փոքրաթիւ մտաւորականներ ընդհանրապէս նիւթական վարձատրութենէ մեկնած կը փորձեն խեղաթիւրել փաստերը, միջազգային ընտանիքը, եւ մանաւանդ՝ անոր այն անդամները, որոնք պաշտօնական ներկայութիւն ունէին Օսմանեան կայսրութեան մէջ: Հետեւաբար կարգ մը պետութիւններու կողմէ ճանաչման մերժումը քաղաքական եւ ռազմավարական շահերէ մեկնած որոշում մըն է:

Յանցանքի խոստովանութիւնն ու հատուցումը կ'ընթանան զուգահեռ, իսկ Թուրքիա հատուցումին է, որ կ'ընդդիմանայ: Այստեղ պէտք է նշել, որ ճանաչում հասկացողութիւնը իր մէջ կ'ընդգրկէ ոչ միայն ոճիրի եղելութեան ընդունում, այլ նաեւ՝ վնասներու հատուցման յանձնառութեան ընդունում: Արդարեւ, միջազգային եւ հայկական որոշ շրջանակներ կ'ուզեն պաշտօնական ճանաչումով մը Ցեղասպանութեան հարցը փակել: Բայց ի՞նչ արժէք կը ներկայացնէ Թուրքիոյ կողմէ ճանաչում մը՝ առանց վնասներու հատուցման: Հատուցումն է, որ արժէք կու տայ ճանաչումին, առանց որուն ճանաչումը մխիթարական ցաւակցագիր մը միայն կրնայ ըլլալ:

Իսկ ի՞նչ է հատուցման գծով հայկական պատկերացումը: Տրամաբանականօրէն հայ ժողովուրդը կ'ուզէ վերատիրանալ իր բռնագրաւուած հողերուն եւ կը պահանջէ արեան հատուցում իր 1,5 միլիոն նահատակներուն: Իրաւացի է «Կոռւնկ»ի այն հաստատումը, որ հայկական պահանջներուն վերոնշեալ բանաձեւումը 1960ականներուն Սփիւռքի երեք կուսակցութիւններուն կողմէ համախոհական բանաձեւում մըն է: Ներկայի քաղաքական պայմանները բոլորովին տարբեր են 60ականներու պայմաններէն, հետեւաբար պէտք է օրուան քաղաքական իրավիճակը նկատի առնել եւ անոր համաձայն աշխատիլ այդ պահանջներուն իրականացման ուղղութեամբ: Սակայն պէտք է նշել, որ ժամանակի ընթացքին պայմաններու փոփոխութեան հետ միա՛յն միջոցներն են, որ կը փոխուին, նպատակը կը մնայ նոյնը, մանաւանդ երբ այդ նպատակը իրաւունքներու վերատիրանալ է: Հայ Դատի պարագային, տարբեր ժամանակներ տարբեր միջոցներ պարտադրած են՝ աշխատանքները դարձնելով աւելի կամ նուազ արդիւնաւէտ: Նոյնը կարելի է ըսել նաեւ աշխատանքի բնագաւառի մասին. համաձայն օրուան պայմաններուն, յատուկ բնագաւառի մը մէջ տարուած աշխատանք մը կրնայ այլ բնագաւառներու աշխատանքներէն աւելի շահաւէտ ըլլալ: Հետեւաբար, յարափոփոխ պայմաններու համաձայն, պէտք է վերատեսութեան ենթարկել աշխատանքի բնագաւառի ընտրութիւնը, օգտագործուող միջոցները, նոյնիսկ թիրախներու առաջնահերթութիւնը, սակայն վախճանական նպատակը կը մնայ նոյնը:

Հիմնական մէկ այլ հարցադրում, որ յօդուածին հեղինակները կը ներկայացնեն, այն է, թէ հայ ժողովուրդը ինչպէս պիտի հասնի իր նպատակներուն իրականացման՝ պահանջուած հատուցումներու ձեռքբերման: Պահ մը մէկ կողմ ձգենք նիւթական հատուցման հարցը եւ անդրադառնանք հողային հարցին, որովհետեւ ընդհանրապէս հողային հարցի պատճառով է, որ Թուրքիա կ'ընդդիմանայ Ցեղասպանութեան ճանաչման: Հարցը իրաւամբ բարդ հարց է, որովհետեւ այդ հողերուն վրայ հայեր չեն բնակիր այլեւս: Այս իրողութիւնը յուսահատական մթնոլորտ մը ստեղծած է ոմանց մօտ, իսկ ուրիշներ այս միակ, բայց դառն իրողութենէն մեկնելով՝ նոյնիսկ ինքնակամ հրաժարած են այդ հողերէն: Սակայն, որեւէ հարցի լուծման պարագային, երբ մէկէ աւելի գործօններ իրենց ներդրումը ունին հարցին լուծման մէջ, բնական է, որ գործօններու դասաւորում մը յառաջանայ՝ համաձայն անոնց ուժականութեան: Այսպէս, կը պատահի, որ շատ ուժեղ գործօն մը չէզոքացընէ բազմաթիւ այլ գործօններու ազդեցութիւնը: Հայապատկան հողերու պարագային կարելի է ըսել, որ այդ հողերուն վրայ հայերու բացակայութիւնը եթէ ոչ երկրորդական, ապա ամէնէն որոշիչ գործօնը չէ, որովհետեւ կայ շրջանային եւ գերհզօր ուժերու յարաբերութիւնը, որ իր որոշիչ միջամտութիւնը ունի այս հարցին լուծման մէջ: Պարզաբանենք:

Իրողութիւն է, որ Թուրքիա - Հայաստան սահմանը Պաղ պատերազմի տարիներուն եղած է Խորհրդային Միութիւնը Արեւմուտքէն (կարելի է նաեւ ըսել Մ. Նահանգներու ազդեցութեան փուլէն) բաժնող կարմիր գիծերէն մէկը: Խորհրդային Միութիւնը ոչ եւս է, սակայն յատկապէս այս սահմանագիծին պարագային իրավիճակը կը մնայ այնպէս, ինչպէս որ էր Պաղ պատերազմի օրերուն (վկա՛յ ռուսական խարխուխ հայկական սահմանագիծին վրայ): Հետեւաբար սահմանագիծի որեւէ փոփոխութիւն չի վերաբերիր միայն Հայաստանի եւ Թուրքիոյ, այլ նաեւ՝ Մ. Նահանգներու եւ Ռուսիոյ:

Այս իրողութիւնը թերեւս աւելի եւս կը բարդացնէ հարցը, որովհետեւ ան դուրս կու գայ տեղայնական պարունակէն եւ կը դրուի շրջանային եւ միջազգային մակարդակի վրայ: Սակայն կայ հարցին միւս երեսը: Եթէ այսօր Մ. Նահանգներու, Ռուսիոյ եւ շրջանային այլ ուժերու յարաբերութիւններուն արդիւնքը ի նպաստ Թուրքիոյ հողային ամբողջականութեան անձեռնմխելիութեան է, ապա ապագային այս դրութիւնը կրնայ փոխուիլ: Հայ Դատի լուծման գծով ամէնէն լաւատեսներն անգամ հաւասարակշռութեան հայութեան ի նպաստ շրջում մը չեն ակնկալեր մօտիկ ապագային: Պատմութիւնը կը վկայէ, որ ձեռնտու պայմաններու գալուստին սպասելը կարճատեսութիւն եւ անմտութիւն է: Պէտք է պատրաստ ըլլալ, զօրացնել Հայկական գործօնը (Հայաստան - Արցախ - Սփիւռք եռեակ գործակցութեան ամրապնդումը եւ Հայաստանի պետականութեան հզօրացումը)՝ լաւապէս օգտուելու համար պատմական վճռորոշ պահէ մը, որ կրնայ ներկայանալ ապագային: Բաղդատութեան ոչ մէկ եզր կայ, սակայն կարելի է ըսել, որ 1915ին Թուրքերը լաւապէս օգտուեցան պատմական ժամանակամիջոցին ընձեռած ահաւոր առիթէն:

Գործօններու ազդեցութեան տրամաբանութենէն մեկնած՝ կարելի է ըսել, որ երկրորդական գործօն է նաեւ Թուրքիոյ հանրային կարծիքը, որուն 90 առ հարիւրը, ըստ «Կոռւնկ»ի, կը հաւատայ, որ ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած չէ: Անշուշտ շատ լաւ կ'ըլլար, եթէ այդ համեմատութիւնը աւելի հաւասարակշռուած ըլլար, եւ Հայ Դատի ի նպաստ դիրքորոշումները աւելի բազմաթիւ ըլլային:

Ցեղասպանութեան ճանաչման համար տարուած աշխատանքներուն մէջ պէտք է նկատի առնել Թուրքիոյ հանրային կարծիքին պարագան, սակայն իրաւացի եւ ընդունելի չէ «Կոռւնկ»ի այն դատողութիւնը, թէ հայկական կողմը միջոցներու պէտք է դիմէ, օրինակ՝ հրաժարի հողային պահանջներէ, այսպիսով զօրացնելու համար ազատական Թուրքերու դիրքերը, խրախուսելու համար անոնց շարքերը, ուղղելու համար Թուրքիոյ հանրային կարծիքը: Նման համոզում մը ինքնակամ դրժում է հայկական պահանջներու իրաւացիութենէն: Արտաքին (ոչ հայկական) գործօններու վրայ հիմնուելով չէ որ պիտի որոշենք մեր վախճանական նպատակները: Միանգամընդմիշտ պէտք է յստակ ըլլայ, որ ճանաչումի եւ հատուցման մեր պահանջները պէտք չէ ձեւաւորուին ըստ հասանելիութեան եւ յարմարութեան:

Նշենք կարեւոր այլ հանգամանք մը Թուրքիոյ հանրային կարծիքին մասին: Թուրքիոյ հանրային կարծիքին փոփոխութիւնը ռազմավարական թիրախ չի կրնար ըլլալ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման համար տարուած աշխատանքներուն մէջ, որովհետեւ մանաւանդ Թուրքիոյ նման ոչ ժողովրդավար երկրի մը հանրային կարծիքը նուազագոյն, եթէ ոչ աննշան ազդեցութիւնը ունի երկրի քաղաքական կեցուածքներուն վրայ:

Այլ կարեւոր հարցադրում մը, զոր կը ներկայացնեն «Կոռւնկ»ի յօդուածին հեղինակները, այն է, թէ «ի՞նչ պիտի ըլլայ հայկական կեցուածքը, երբ Թուրքիա իրագործէ պահանջուած հատուցումը»: Հոս ուշադիր պէտք է ըլլալ «պահանջուած» բառին: Որեւէ ճանաչում, որ չ'անդրադառնար հատուցման, անընդունելի է հայութեան կողմէ: Ուստի, որեւէ «պակասաւոր» ճանաչում հայութիւնը պիտի մղէ շարունակելու պահանջատիրութիւնը՝ օրուան պայմաններուն համեմատ եւ ժամանակակից միջոցներու օգտագործումով: Իսկ եթէ Թուրքիա ընդունի ընթացք տալ հայկական պահանջներուն, ապա հայկական պետականութեան ներկայացուցիչներն են, որ պիտի ընդգրկուին բանակցութիւններուն մէջ:

Ուշագրաւ է նաեւ «Կոռւնկ»ին այն հարցադրումը, թէ երբ Թուրքիա վերադարձնէ հայապատկան հողերը, սփիւռքահայերը իրենց տաքուկ օճախները ձգելով պիտի վերադառնա՞ն Արեւմտահայաստան: Իրապաշտ ըլլալու համար նշենք, որ հաւանաբար սփիւռքահայութեան մէկ փոքր համեմատութիւնը միայն անմիջապէս տեղափոխուի Արեւմտահայաստան, իսկ անմիջական զանգուածային ներգաղթ գրեթէ բացառուած է, նկատի ունենալով այդ շրջաններուն մէջ դէթ բարեկեցիկ կենցաղ մը երաշխաւորող հիմնական ենթակառոյցներու բացակայութիւնը: Նշեցինք արդէն, որ հողերու համար հայոց պահանջատիրութիւնը յարմարութեան եւ հասանելիութեան տուեալներով պէտք չէ բնորոշուի. աւելցնենք, որ օգտագործելիութեան եւ կարիքի չափանիշներով եւս պէտք չէ բնորոշել հողային պահանջատիրութիւնը, այլ միայն՝ իրաւունքի վերատիրանալու սկզբունքը:

Եզրակացնելու համար պէտք է չեշտել, որ Թուրքիոյ կողմէ Ցեղասպանութեան ճանաչումի պահանջը հայ ժողովուրդը հոգեբանական բարդոյթէ մը ազատելու համար չէ: Ցեղասպանութիւն տեսած սերունդը սկզբնական շրջանին եթէ նոյնիսկ ունեցած է նման բարդոյթ, ապա ատիկա ժամանակի ընթացքին մաշած ու չքացած է: Ասոր փաստը այն է, որ Սփիւռքի մէջ հաստատուած արեւմտահայութեան մնացորդացը ժամանակի ընթացքին ծաւալեց Հայ Դատի պահանջատիրական աշխատանք, որ նոյնիսկ իր ուժական պայքարի հանգրուանին միա՛յն հոգեբանական գոհացումի համար չէր, այլ միջոց եւ մարտավարութիւն էր, որ նկատառելի ներդրում պիտի ունենար Հայ Դատի ծանօթացման աշխատանքներուն:

Միւս կողմէ, ճիշդ է Նախագահ Քոչարեանի այն բանաձեւումը, թէ միջազգային օրէնքը կ'արգիլէ որեւէ երկրի կողմէ այլ երկրի մը հողային ամբողջականութեան նկատմամբ որեւէ պահանջ կամ ոտնձգութիւն: Սակայն նշենք, որ միջազգային օրէնքը նաեւ կ'արգիլէ ցեղասպանութեան գործադրութիւնն ու ուրացումը, կ'արգիլէ նաեւ տնտեսական շրջափակում հաստատելը: Կը հասնինք այն եզրակացութեան, որ միջազգային օրէնքը կորսնցուցած է իր ազդեցութիւնը, եւ տեղի տուած է ուժի քաղաքականութեան դիմաց: Ուժի քաղաքականութիւնը ընդհանրապէս կ'օգտագործուի հզօր պետութիւններու կողմէ՝ իրենց կամքը պարտադրելու համար աւելի տկար պետութիւններու: Սակայն ուժի քաղաքականութիւնը կրնայ օգտագործուիլ նաե՛ւ փոքր պետութիւններու եւ ազգերու կողմէ, եւ վճռականութեան ու կամքի ներկայութեան, մեծապէս արդիւնաւէտ կրնայ ըլլալ տուեալ ժողովուրդի դատին համար: Այս ըմբռնումին լաւագոյն փաստը Արցախեան գոյամարտին յաջողութեամբ պսակումն է:

Լ. Ա.

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԶԲՕՍԱՇՐՋՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Վերջին շրջանին յաճախակի դարձած են Արեւմտահայաստան կատարուող ուխտագնացութիւնները, որոնք, սակայն, միշտ չէ, որ կը կատարուին հայ հաւատացեալներուն հայրենաբաղձական զգացումներուն յագուրդ տալու համար: Հայ - թրքական տնտեսական գործակցութեամբ շահախնդիր կազմակերպութիւններ եւ շրջանակներ դժբախտաբար կ'օգտագործեն հայ եկեղեցին եւ հայրենասիրական ամէն ձեւի տրամադրութիւն, յաջողցնելու համար վաճառականական իրենց ծրագիրները: Ստորեւ տրուած լուրը կ'անդրադառնայ նման տխուր երեւոյթի մը:

Յունիսի սկիզբը Պոլիս հասած է 150 ամերիկահայերէ բաղկացած ուխտագնացներու խումբ մը՝ 15 օրուան շրջապտոյտի մը համար: Ուխտագնացութիւնը կազմակերպուած է Հայ - Թուրք Առեւտրական Խորհուրդին եւ Նիւ Եորքի Հայկական եկեղեցւոյ կողմէ՝ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակին առիթով:

Ուխտաւորներու խումբը այցելած է Պոլսոյ պատրիարք Մեսրոպ արք. Մութաֆեանին: Ուրբաթ, 8 Յունիսին, պատրիարքը պատարագած է Կեսարիոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, ուխտաւորներուն եւ պոլսահայերու ներկայութեամբ: Նոյն օրը, երեկոյեան տեղի ունեցած է ընթրիք մը, որուն ներկայ գտնուած են Կեսարիոյ կառավարիչը, նահանգապետը եւ տեղացի գործարարներ:

Խումբը յառաջիկայ օրերուն պիտի այցելէ հայկական պատմական այլ շրջաններ եւ Յունիս 17ին պիտի անցնի Երեւան՝ մասնակցելու համար 1700ամեակի տօնակատարութիւններու:

Պատասխանելով տեղացի թէ օտար լրագրողներու հարցումներուն՝ ուխտագնացութեան մասնակցողներէն ոմանք յայտնած են իրենց զգացումներն ու կարծիքները: Մասնակիցներէն մէկը ըսած է. «Ես եկած եմ տեսնելու այն հողը, որուն մասին հայրս միշտ կը խօսէր»:

Այլ մասնակից մը ըսած է, թէ Թուրքիոյ տնտեսութեան մէջ ներդրում չունենալու համար կարելի եղած չափով քիչ դրամ կը ծախսէ: Ըստ «Թըրքիշ Տէյլի Նիուզ» թերթի լրագրողին, Հայ-Թուրք Առեւտրական Խորհուրդի պատասխանատուներ ըսած են. «Կը մտադրենք տարեկան 40էն 50 հազար հայ շրջապտոյտի բերել արեւելեան եւ հարաւ-արեւելեան Թուրքիա»: Անոնք աւելցուցած են, թէ շրջանը 180 հազար տոլար կրնայ շահիլ նման ծրագիրէ մը, ինչ որ աւելի եւս պիտի զարգացնէ զբօսաշրջութիւնը:

ՀԱՅ ԴԱՏ ԵՒ ՊԱՀԱՆՋԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՓՐՈՖ. ՃՂՅՄՍ ՌԱՍԼ ՀԱՐՎԸՐՏԻ ՄԷՋ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՋԱՐԴԵՐՈՒՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱԿԱՋԴԵՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հարվըրտ համալսարանի Հայկական ընկերութիւնը 24 Ապրիլին կազմակերպած է Հայկական Ցեղասպանութեան մասին դասախօսական ձեռնարկ մը, որուն երկրորդ մասով խօսք առած է Հարվըրտի Հայագիտական բաժանմունքի դասախօս փրոֆ. Ճէյմս Ռասըլ՝ «Հայկական Ցեղասպանութիւնը. օսմանեան եւ գերմանական փաստագրութիւնը եւ հայկական մշակութային անդրադարձը» նիւթով։ Դասախօսած են նաեւ Քոլկէյթ համալսարանի դասախօս տոքթ. Փիթըր Պալաքեան (հեղինակ՝ «Ճակատագրին սեւ շունը» գիրքին եւ «Յուդիխի ծառ» բանաստեղծութիւններու հատորին) եւ տոքթ. Վահագն Տատրեան («Զօրեան» հիմնարկի տնօրէն եւ Հայկական Ցեղասպանութեան մասին բազմաթիւ գիրքերու եւ ուսումնասիրութիւններու հեղինակ)։

Փրոֆ. Ճ. Ռասըլ, ներկայացնելէ ետք դասախօսները, յայտնած է, թէ ինչպէս Ողջակիզումի մասին դասախօսական չարքերու ընթացքին նացիներու տեսակէտներուն տեղ չի տրուիր, նոյնպէս ալ պիտի չարաճնուին Հայկական Ցեղասպանութեան փաստացիութիւնը հարցականի տակ առնող հարցումները։

Տոքթ. Փ. Պալաքեան Հայկական Ցեղասպանութեան նկատմամբ ամերիկեան մշակութային հակազդեցութեան մասին իր դասախօսութեան սկիզբը նշած է, թէ 24 Ապրիլ 1915ին թուրքերը «հայ ազգը գլխատեցին» սպաննելով 82 գրագէտներ։ Ան ըսած է, թէ այս մկկը հաւանաբար միաժամանակ սպաննուած գրագէտներու ամէնէն մեծ խումբն է։ Ապա ան ընթերցած է Սիամանթոյի «Պարը» բանաստեղծութեան իր թարգմանութիւնը եւ նշած է, որ բանաստեղծութեան մէջ բացայայտուած կիներու սպանութեան սահմռկեցուցիչ ձեւը կը գործադրուէր ամբողջ Օսմանեան կայսրութեան տարածքին։ Փ. Պալաքեան ցուցադրած է 1999ին ամերիկեան «Է.Պի.Սի.» կայանին լուրերու բաժինէն Հայկական Ցեղասպանութեան մասին սփռուած վաւերագրական ժապաւէնը՝ իբրեւ օրինակ Ցեղասպանութեան մասին ամերիկեան արդի լրատուամիջոցներու կատարած քարոզչութեան։

Փ. Պալաքեան ներկայացուցած է 1896էն ի վեր հայկական ջարդերը դատապարտող մարդկային իրաւանց բանաձեւերը եւ կնոջական օգնութեան յանձնախումբերը, որոնք կազմուած են օժանդակելու համար Օսմանեան կայսրութեան հայերուն։ Ան նշած է, թէ 1896ին Քլարա Պարթըն ղեկավարած է Հայաստանի օգնութեան առաջին առաքելութիւնը։

Փ. Պալաքեան երկար մէջբերումներ պատրաստած է Թէոտոր Ռուզվելթէն, որ 1915ի Հայկական Ցեղասպանութիւնը որակած է «պատերազմին ամենամեծ ոճիրը»։ Դասախօսը ըսած է, թէ մինչ Միացեալ Նահանգներ կը տատամսէին պատերազմին մասնակցելու, հայկական ջարդերուն մասին տեղեկանալէ ետք Ռուզվելթ «յաճախակիօրէն գրած է հայերուն համար միջամտելու» մասին։ Նամակի մը մէջ ան գրած է «իրականութեան կեղծիքին մասին, որ մենք Հայաստանի հետ բարեկամ ենք եւ Թուրքիոյ հետ պատերազմի չենք երթար»։

Փ. Պալաքեան նաեւ նշած է, թէ նոյնիսկ խաղաղարար Պերթրանտ Ռասըլը 1915ին գրած է ի նպաստ հայերուն։ Պալաքեանի քննարկումները բացայայտուած են, թէ մինչ Փաուընտ, Ռուզվելթի եւ Ռասըլի նման մարդիկ ունէին հակոտնեայ գաղափարներ, անոնք սակայն համաձայնած են հայկական ջարդերուն հակազդելու անհրաժեշտութեան շուրջ։

Դասախօսը նաեւ տեղեկացուցած է, թէ ամերիկեան մամուլը օրին հայկական ջարդերու արձանագանգած է լայնօրէն։ Միայն «Նիւ Եորք Թայմզ»ը 1915ին հրատարակած է 114 յօդուած, այսինքն՝ մէկ յօդուած իւրաքանչիւր 2,5 օրը անգամ մը։ Ան ըսած է, թէ «Ռորֆելլր Քոմիշըն»ը կը ստանար «չարչարանքի, ջարդերու քաղաքականութեան եւ գաղթականութեան ենթարկուող հայերու» մասին տեղեկագիրներ։

Իր եզրակացութեան մէջ Փ. Պալաքեան նշած է, թէ Հայկական Ցեղասպանութեան նկատմամբ ամերիկեան հակազդեցութիւնը պարփակած է մարդասիրական դրամատիրութիւնը, նկատի ունենալով, որ այդ տարիներուն հայերուն օժանդակելու համար հաւաքուած է աւելի քան 100 միլիոն տոլարի գումար մը։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ԾՐԱԳՐԷ ՇԱՀԱԳՈՐԾԵԼ... ՔԵԼԲԱՋԱՐԻ ԵՒ ՋԱՆԳԵԼԱՆԻ ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔԵՐԸ

Ագրպէյճանական «Թուրան» լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէ, թէ Ագրպէյճանի կառավարութեան եւ ամերիկեան «Ար. Վի. Ինվեսթմընթ» ընկերութեան միջեւ 1997ին ստորագրուած հանքերու շահագործման համաձայնագիրի մը հիմամբ, մօտիկ ապագային պիտի օգտագործուին Գարապաղի, Թոփուզի, Նախիջեւանի Օրտուպար շրջանի, ինչպէս նաեւ... Քելբաջարի եւ Ջանգելանի շրջաններու ոսկիի հանքերը։

Մինչ այդ, ամերիկեան ընկերութիւնը ժամանակաւոր կերպով դադրեցուցած է Ագրպէյճանի ոսկիի ինը հանքերու փնտռտուքի իր աշխատանքները՝ սպասելով համաշխարհային չուկային մէջ ոսկիի գինին բարձրացման։

ՍԱՏՄԱՆ ՀԻՒՍԷՅՆԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝ «ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆՑԻՆԵՐԸ» ԿԸ ՁԳՏԻՆ ԳԻՒՄՐԻՆ, ՂՈՒԿԱՍԵԱՆԸ ԵՒ ԱԽԱԼՔԱԼԱՔԸ ՄԻԱՅՆԵԼ... ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Հայաստանը արեւմտեան Ագրպէյճան նկատող «Արեւմտեան Ագրպէյճան» կազմակերպութեան հիմնադիր, Ագրպէյճանի խորհրդարանի նախկին անդամ եւ «Միլլի Իսթիքլալ» հասարակութեան քաղաքական խորհուրդի անդամ Սատման Հիւսէյն «Զերկալօ» օրաթերթին հետ ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին համոզում յայտնած է, որ եթէ «Արեւմտեան Ագրպէյճան»ը համոզէ միջազգային կազմակերպութիւնները, թէ իր պահանջները արդար են, այդ ժամանակ արեւմտեան Ագրպէյճանէն [իմա՝ Հայաստանէն - «Ա.»] ազերի բազմաթիւ աքսորեալներ յառաջիկայ ամիսներուն պիտի հիմնեն հասարակական բազմաթիւ կազմակերպութիւններ։

Խօսելով «Արեւմտեան Ագրպէյճան»ի աքսորեալ կառավարութեան մասին՝ Ս. Հիւսէյն ըսած է, թէ ինք խօսած է այս գաղափարին հաւատացող բազմաթիւ ազերիներու հետ, որոնք խորհրդային ժամանակաշրջանին եղած են Հայաստանի խորհրդարանին եւ Հայաստանի Համայնավար Կուսակցութեան անդամներ։ «Անոնք կ'ուզեն միանալ եւ աքսորեալ կառավարութիւն մը կազմել բայց այս մկկը դէմ է միջազգային օրէնքներուն», ըսած է Հիւսէյն։

Ըստ Հիւսէյնի, լաւագոյն ընտրանքը ամբողջ աշխարհի տարածքին աքսորեալ ազերիները համախմբող եւ միջազգային արշաւ մղող ընկերութեան մը հիմնումն է։ Այս ընկերութիւնը կրնայ իրենց հայրենիքէն՝ Արեւմտեան Ագրպէյճանէն աքսորուած բոլոր ազերիներուն անունով պահանջներ ներկայացնել Հայաստանի։ «Եթէ այս ընտրանքը որդեգրենք, չատ բան կրնանք իրագործել», աւելցուցած է ան։

«Զերկալօ» նաեւ կը յայտնէ, թէ ազրպէյճանական նորաստեղծ «Իրեւան» կազմակերպութեան նպատակն է խոչընդոտել հայերուն նուաճողական ծրագիրները։ Կազմակերպութեան ղեկավարներէն Բուդաղ Բուդաղով նշած է, որ հայերու կողմէ ազրպէյճանցիներու հողերը նուաճելու ընթացքը սկսած է 18րդ դարէն։ «Օգտուելով ազրպէյճանական կազմակերպութիւններու բացակայութենէն՝ հայերը յաջողած են ստեղծել Հայաստան առանց թուրքերու եւ ապա՝ գրաւել Ղարաբաղը, հիմք ստեղծելով Մեծն Հայաստանի համար», ըսած է ան։

Միւս կողմէ, ազրպէյճանական «Ենի Մուսաւաթ» թերթը կը տեղեկացնէ, թէ Թուրքիոյ սահմանամերձ հայկական Ամասիա գիւղին բնակիչները, որոնք իրենք զիրենք Ագպապալիլար կը կոչեն, որոշած են կազմել «Արեւելեան Անատոլուի Շրջան» կոչուող կազմակերպութիւն մը, որ պիտի ղեկավարուի «Իրեւան» կազմակերպութեան անդամ եւ Պաքուի Պետական համալսարանի դասախօս Ղամպար Նամագովի կողմէ։

Ագպապալիլարը իր ուժերը պիտի միացնէ Ախալքալաքի Ախիչքա թուրքերուն եւ պիտի բարձրացնէ Թուրքիոյ կարս նահանգին միանալու հարցը։

«Արեւմտեան ազրպէյճանցիներ» ճանցիներ»ը կը հաւատան, թէ Հայաստանի Շիրակի մարզի Գիւմրիի շրջանը եւ Ղուկասեան (ներկայիս՝ Աղոցք) ենթաշրջանը, ինչպէս նաեւ Ախալքալաքը պէտք է մաս կազմեն այս նահանգին։ Կազմակերպութիւնը իր պաշտօնական հիմնադրութենէն ետք կը ծրագրէ այս հարցով դիմումներ կատարել Թուրքիոյ կառավարութեան եւ Ագրպէյճանի մէջ Թուրքիոյ դեսպանութեան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՓՈՒԹԻՆ ԵՒ ՊՈՒՇ ԳՈՀ ՉԵՆ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԷՆ

Ռուսական «Նեզաւիսիմայա Կազեթա» թերթին համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծման ժընեւեան բանակցութիւններուն յետաձգման որոշումը որդեգրուած է ո՛չ Հայաստանի եւ Ագրպէյճանի նախագահներուն եւ ոչ ալ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահութեան կողմէ։

Թերթը կը նշէ, որ «դադարի» որոշումը տրուած է իրրեւ արդիւնք Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու նախագահներուն միջեւ ուղղակի համաձայնութեան։ Թերթին համաձայն, նախագահներ Փութին եւ Պուշ գոհ չեն Մինսքի խմբակի համանախագահութեան միջնորդական գործունէութենէն եւ Հայաստանի եւ Ագրպէյճանի նախագահներուն ուղղակի հանդիպումներու արդիւնքներէն։ Հետեւաբար այն իրողութիւնը, որ Փութին եւ Պուշ ուղղակիօրէն ձեռնամուխ եղած են հարցին լուծման, կ'ենթադրէ, որ բանակցութիւններուն ընթացքը պիտի փոխուի։ Ասիկա կրնայ նշանակել, որ Մինսքի խմբակին տարագր փոխարինուի երկու ուժերու ուղղակի հսկողութեամբ։ Ասիկա կրնայ համապատասխանել Մոսկուայի եւ Ուաշինկթընի չահերուն, որովհետեւ կրնայ նպաստել պահանջներու նուազեցման եւ համաձայնութեան մը հասնելու պարագային՝ չրջանային ազդեցիկ ուժերու անտեսումին։ Թերթին համաձայն, Մ. Նահանգներու նոր վարչակազմը հաւանաբար պարտաւոր է ճանչնալ Անդրկովկասի մէջ Մոսկուայի գերակայութեան իրաւունքը՝ իբրեւ աշխարհաքաղաքական ազդեցիկ ուժ։ Մ. Նահանգներուն չահերը կը հետապնդեն ուժանիւթի արտածման, միջազգային փոխադրութեան ուղիներու եւ ներդրումային ծրագիրներու իրականացումը, եւ Լեռնային Ղարաբաղի անլոյծ հարցը արգելք կը հանդիսանայ այդ ծրագիրներուն իրագործման, կ'եզրակացնէ ռուսական թերթը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՓՈԽ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ՀԱԿԱՋԴԵԼՈՒ ԻՐ ԵՐԿՐԻՆ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐԿԱԲԵԿՈՂ ՓՈՐՁԵՐՈՒՆ

Թուրքիոյ փոխ վարչապետ, Ազգայնական Շարժում Կուսակցութեան ղեկավար Տեւլէթ Պահչելի խստօրէն քննադատեց Ֆրանսան՝ Հայկական Ցեղասպանութեան բանաձեւին որդեգրման համար։

Անցեալ շաբաթասկիզբին Փարիզի մէջ թրքական կազմակերպութիւններու համաշխարհային 5րդ համագումարին ուղղած իր խօսքին մէջ Պահչելի ըսաւ, որ «Ոչ մէկ պետութիւն, ոչ մէկ խորհրդարան իրաւունք ունի պատմութիւնը խեղաթիւրող օրէնքներ որդեգրելու։ Նմանօրինակ վարքագիծ մը կը խափանէ ընդհանուր խաղաղութեան եւ կայունութեան հաստատման համար թափած ճիգերը եւ կը հակասէ համաշխարհային արժէքներուն»։ Պահչելի ըսաւ, որ ցեղասպաշտական զգացումներէ բխած պատմութիւնը խեղաթիւրելու այս վտանգաւոր եւ բացասական վարքագիծը կ'որդեգրուի քանի մը քուէ շահելու համար։ Ան կոչ ուղղեց արտասահմանի մէջ ապրող թուրքերուն եւ թրքական կազմակերպութիւններուն, որպէսզի աւելի ներգործօն դերակատարութիւն ունենան՝ «Թուրքիոյ հեղինակութիւնը վարկաբեկող այդ այլանդակ փորձերուն հակազդելու համար»։

Համագումարին կը մասնակցէին նաեւ Թուրքիոյ պետական նախարար Ֆարուք Պալ, արդիւնաբերութեան եւ առեւտուրի նախարար Քենան Թանրիյր Ուլու եւ Ազգայնական Շարժում Կուսակցութեան անդամ կարգ մը երեսփոխաններ։

«ԹՈՒՐՔԵ՛Ր, ԱՐԹՈՒՆ ԵՂԷՔ»

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԿՈՒ ՏԱՅ ՖԻԿԼ

Պաքուի Պետական համալսարանին հրաւէրով վերջերս Պաքու այցելած է աւստրիացի գրող եւ չարժանկարիչ էրիխ Ֆիկլ։ Ֆիկլ, որ ճանչցուած է իրրեւ թրքամէտ եւ ազրպէյճանամէտ, համալսարանին մէջ գրոյց մը ունեցած է իր նոր հրատարակած գիրքին մասին։ Գիրքը՝ «Ձշմարտութիւնը ահաբեկչութեան մասին՝ հայկական ահաբեկչութեան ծագումն ու պատճառները» Արեւմուտքի մէջ լոյս տեսած է անգլերէնով, ֆրանսերէնով եւ գերմաներէնով, իսկ Պաքուի մէջ՝ ռուսերէնով։

Պատասխանելով թղթակիցի մը այն հարցումին, թէ հեղինակը չէ՞ վարանած խօսելու նիւթի մը մասին, որ կրնայ վտանգի ենթարկել իր կեանքը, Ֆիկլ պատասխանած է, թէ իր բարեկամ՝ թուրք դիւանագէտ Օզկնի սպանութիւնը չարժառիթ հանդիսացած է, որ ան ուսումնասիրէ հայկական հարցը։ Ցետ երկար աշխատանքի՝ ինք հասած է այն եզրակացութեան, որ «Հայերը 2,5 միլիոն իսլամ սպաննած են 1915ին»։

Երբ Ֆիկլի ուշադրութեան յանձնուած է, թէ ինք այն փոքրաթիւ մտաւորականներէն է, որ կը հաւատայ հայերու ձեռքով կատարուած «Թրքական ցեղասպանութեան», ան ըսած է, թէ հանրային կարծիքը կալանուած է կողմնակալ մտաւորականներու գրութիւններէն եւ մանաւանդ՝ Արամ Անտոնեանի փաստաթուղթերէն, որոնք մեծ ազդեցութիւն գործած են չատերու վրայ, ինչպէս՝ Ֆրանց Վերֆէլի։

Հարցումի մը, թէ ինչպէս կարելի է կասեցնել հայկական ահաբեկչութիւնը, Ֆիկլ առաջարկած է բանակցութիւններ կատարել լուծելու համար անհասկացողութիւնը եւ մեղմացնելու համար փոխադարձ թշնամանքը։ Միւս կողմէ, ան խորհուրդ տուած է ազրպէյճանցիներուն արթուն ըլլալ, որովհետեւ, ինչպէս 1919ին, այսօր ալ հայեր ցեղային մաքրազործումի կը դիմեն եւ գրաւած են Ազրպէյճանի տարածքին 20 առ հարիւրը։ Գրողը նաեւ անդրադարձած է հայկական լոպիին եւ քարոզչական մեքենային հզօրութեան։ Ան ըսած է, թէ հայերը «գաղափարական ահաբեկչութիւն» ալ կը կիրարկեն, որովհետեւ դնած են իր գիրքին ֆրանսերէն եւ գերմաներէն օրինակներուն գրեթէ մեծամասնութիւնը։

ԹՈՒՐՔՄԵՆԻՍՏԱՆ ԿԸ ՓԱԿԷ ՊԱՔՈՒԻ ԻՐ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ

Թուրքմենիստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտարարեց, որ ժամանակաւորապէս պիտի փակուի Ագրպէյճանի իր դեսպանատունը։ Նախարարութեան համաձայն, դեսպանատունը փակելու որոշումին պատճառները ֆինանսական դժուարութիւններն են։ Սակայն յայտարարութիւնը կը նշէ, որ երկկողմանի յարաբերութիւնները պիտի չարունակուին։

«Սնարք» լրատու գործակալութեան համաձայն, որոշումը որդեգրուած է Աչխապատի եւ Պաքուի միջեւ կասպից ծովու քարիւղի չահագործման համար ստեղծուած տարակարծութիւններու լոյսին տակ։

Միւս կողմէ, ագրպէյճանական մամուլը յիչեալ որոշումը մեկնարանելով կը նշէ, որ Ագրպէյճանի մէջ երկու տարիէ ի վեր կը գործէ թուրքմենական դեսպանատունը, սակայն Ագրպէյճան տակաւին դիւանագիտական ներկայացուցչութիւն հաստատած չէ Աչխապատի մէջ։ «525 Կազեթա» թերթին համաձայն, Աչխապատի որոշումին պատճառներն են՝ Ագրպէյճանի հսկայական պարտքերը Թուրքմենիստանին եւ կասպից ծովու քարիւղի չահագործման անլոյծ հարցը։

«Էքօ» թերթին համաձայն, դեսպանատան փակման պատճառը ոչ թէ Թուրքմենիստանի, այլ Ագրպէյճանի ֆինանսական դժուարութիւններն են։ «Էքօ» կը նշէ, որ Պաքու 52 միլիոն տոլար պարտք ունի Աչխապատին։

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Կիրակոս Մարտիրոսեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Արթինեան ընտանիք 20$, տէր եւ տիկին Արմենակ Մաթոսեան 15,000 լ.ո., տիկին Արշալոյս Քիւրտեան եւ զաւակունք 20,000 լ.ո., Յարութիւն Պալապանեան 20,000 լ.ո., Յակոբ Գալայճեան 20,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սերոբ Մելքոնեան 20,000 լ.ո., Սալխանեան եղբ. 50,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Անդրանիկ Հոփալեան 10,000 լ.ո., Վանէս Հարպոյեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Ջոհրապ Սուլեան 20,000 լ.ո., Կարապետ Չալըմեան 15,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Ներսէս Խանճոխեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սարգիս Աբոշեան 10,000 լ.ո., Արամ Չոլաքեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յարութիւն Պասմաճեան 10$, Գոհարիկ Յովսէփեան 10$, տէր եւ տիկին Յակոբ Գոզա եւ զաւակունք 10,000 լ.ո., Պարոյր Նազարէթեան 10,000 լ.ո. եւ Կապի Ալ Խուրի 15,000 լ.ո.։

●Օհաննէս Քիւրտեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Կարպիս Ճրճրեան 30,000 լ.ո., Գըլըճճիպաշեան 10,000 լ.ո., Տեմիրճեան եղբ. 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Պօղոս Ջէյթլեան 30,000 լ.ո., Մայք Նէսիմեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Դաւիթ Քարակիւլլէեան 10,000 լ.ո. տէր եւ տիկին Հաննա Մահրուք 30,000 լ.ո., Մկրտիչ Խտրեան 10,000 լ.ո. եւ տէր եւ տիկին Կարպիս Նոխուտեան 10,000 լ.ո.։

ՕՐԱՑԵՏՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

♦-ԽԱՅՏ ՈՒԻՏ ՏԸ ՏԵՒԸԼ- (Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Ստերօ, Սէնթ Էլի).- Նիւթը առնուած է Մ. Նահանգներու քաղաքացիական պատերազմէն, ուր չորս դպրոցականներ իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն այդ անիմաստ արիւնահեղութեան: Բեմադրիչ՝ Անկ Լի:

♦-ԼԵԹԸՐԶ ՖՐՈՄ ՔԻԼԸՐ- (Քոնքորտ, Ֆրիուէլ, Ամպասատ, Կալաքսի).- Չորս տարիէ բեմադրուած այս ֆիլմը նոր կը հասնի Լիբանան, որու մէջ մահուան դատապարտուած Փեթրիք Սուէյզի, իր կախաղանին կը սպասէ, նամակներ գրելով իր սիրածին:

♦-ՏԸ ՏԷՆՍԸՐ- (Էսփաս, Ամփիր / Տիւն, Ստերօ).- Նիւթը կը դառնայ սեւամորթ համր աղջկան մը շուրջ, որ օժտուած է պարելու ձիրքով եւ կը ցանկայ տիրանալ համբաւի: Դերասան՝ Միա Ֆրէյ:

♦-ՏԸ ՀԱՅ ԼՕ ՔԱՆԹՐԻ- (Փլանէթ / Ապրաժ, Զուք, Էլիթ).- Երկու զինուորներ Բ. Աշխարհամարտի ընթացքին տարիներ իրենց երկրին ծառայելէ ետք կը վերադառնան գիւղ, որ կը գտնեն բոլորովին կերպարանափոխուած: Դերակատարներ՝ Պիլի Քրատափ եւ Ռուտի Հարրլսըն:

♦-ԼԷՅՏԻԶ ՄԷՆ- (Փլանէթ / Քասլիք, Քոնքորտ, Մքալլէս 2001).- Նիւթը կը դառնայ ամերիկացի դերասանի մը շուրջ, որ կը պատրաստէ ափրիկեան - ամերիկեան ժապաւէններ: Երգիծական:

♦-ՊԼԷՐ ՈՒԻՉ 2- (Էսփաս, Ամփիր/Տիւն, Ստերօ, Մքալլէս 2001, Սէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- Դիտելէ ետք ֆիլմին Ա. տարբերակը, 5 ընկերներ կ'որոշեն երթալ այն վայրը, ուր տեղի ունեցած էր գործողութիւնը եւ...: Բեմադրիչ՝ Ճօ Պերլինկըր:

♦-ՔՐԻՄՍԸՆ ՌԻՎԸՐ- (Ամփիր / Սոֆիլ, Ստերօ, Լաս Սալինաս).- Երկու դիակներ կը գտնուին աւանի մը մէջ եւ երկու տարբեր ոստիկաններ կը նշանակուին քակելու թնճուկը (Ժան Ռենօ եւ Վինսընթ Քէսըլ):

♦-ՀԷՏ ՕՎԸՐ ՀԻԼԶ (Ամփիր / Սոֆիլ, Կալաքսի, Լաս Սալինաս, Քոնքորտ, Ֆրիուէլ, Ամպասատ).- Ֆրէտի Փրինզ ոճրագործութեան մը կասկածելիներէն մէկն է: Ան դրացին է նաեւ Մոնիքա Փոթըրին, որ միակ վկան է ոճիրին...

♦-ՊՈՅԶ ԷՆՏ ԿԸՐԼԶ- (Էսփաս, Ամփիր /Տիւն, Ստերօ, Սէնթ Էլի).-Համալսարանը աւարտելէ 8 տարի ետք դարձեալ Ֆրէտի Փրինզ եւ Քլէր Ֆորլանի կը հանդիպին իրար: Առաջինը՝ յուրջ եւ ռոմանթիք, իսկ երկրորդը՝ հաւատք չունի ամուսնական կեանքին:

♦-ՏԸ ՄԵՔՍԻՔԸՆ-(Ամփիր / Կալաքսի, Փլանէթ / Քասլիք, Քոնքորտ, Ֆրիուէլ).- Մաֆիային հետ իր յարաբերութիւնները խզելէ ետք, Պրատ Փիթ կ'անյայտանայ եւ վարձկանի մը միջոցով կ'առեւանգէ իր կողակիցը՝ Ճուլիա Ռոպըրթս, միասին ապրելու համար:

♦-ՖԷՄԻԼԻ ՄԷՆ- (Էսփաս, Ամփիր/ Ստերօ, Էլիթ, Մքալլէս 2001, Կալաքսի).- Նիքըլըս Քէյճ ստանձնած է դերը ամուրի մարդու մը, որ առտու մը կ'արթննայ եւ ինքզինք պսակուած կը գտնէ աղջկան մը հետ, որուն հետ իր յարաբերութիւնը խզած էր տարիներ առաջ:

♦-ՄԻՍ ՔՈՆԳԷՆԻԱԼԻԹԻ- (Փլանէթ/ Ապրաժ, Զուք, Քասլիք, Թրիփոլի, Քոնքորտ).- Էֆ. Պի. Այ.ի գործակալ մը գործողութեամբ կը վերածուի աղջկայ (Սանտրա Պուլոք), որպէսզի մասնակցի Մ. Նահանգներու գեղեցկուհիի մրցումին, գտնելու համար հետքը վտանգաւոր ահաբեկիչի մը:

♦-ՊԻԼԻ ԷԼԻՈԹ- (Փլանէթ/ Ապրաժ, Զուք, Քասլիք).- Պիլի Էլիոթ (Ճէյմի Պիլ) կը պայքարի ընտանիքին դէմ, որոնք կ'ընդդիմանան իր պարարուեստի հետեւելուն:

♦-ՄԷՆ ԱՖ ԱՆԸՐ- (Ամփիր, Ստերօ, Մքալլէս 2001, Էլիթ).- Ֆիլմը կը ներկայացնէ Քարլ Պրաշիտի կեանքը: Առաջին սեւամորթը, որ ընդունուած է իբրեւ սուզորդ ամերիկեան բանակին մէջ: Իր պատասխանատուն՝ Ռոպըրթ Տը Նիրօ:

♦-ՍԷՅՎ ՏԸ ԼԱՍԹ ՏԷՆՍ- (Քոնքորտ, Ամփիր / Կալաքսի, Մքալլէս 2001).- Արկածով մը մայրը կորսնցնելէ ետք Ճուլիա Սթայըզ կը մտադրէ երբեք չպարել: Սակայն ընկերը արգելք կը հանդիսանայ այդ ծրագիրին:

♦-ՏԸ ՔԱՆԹԷՆՏԸՐ- (Փլանէթ/ Փլազա).- Ֆիլմը կը ներկայացնէ Մ. Նահանգներու Սպիտակ Տան դէմ գործադրուող քարոզչութիւնը: Դեր. Ճէֆ Պրիճըս եւ Ճոան Էլըն:

♦-ՈՒԱԹ ՈՒԻՄԷՆ ՈՒՈՆԹ- (Մքալլէս 2001, Կալաքսի, Քոնքորտ, Փլանէթ/ Քասլիք).- Մէլ Կիպսըն, որ իգական սեռին վերաբերող գոյքերու վաճառորդ մըն է, արկածէ մը ետք կը սկսի կիներուն միտքը կարդալ... Դեր ստանձնած է նաեւ Հելէն Հանթ:

♦-Օ ՊՐԱՏԸՐ- (Փլանէթ/ Ապրաժ, Զուք, Սթարկէյթ).- Ճորճ Քլունի 2 ընկերներով բանտէն կը փախչի, արգելք հանդիսանալու իր կողակիցին (Հելէն Հանթ), որ մտադրած է ուրիշի մը հետ պսակուիլ:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ.- Քոնքորտ.- 738439- Փլանէթ/ Ապրաժ.- 292192- Փլանէթ/ Քասլիք.- 912503/4, Փլանէթ/ Փլազա.- 04/718690, Ամպասատ.- 217490, Էլիթ.- 840286- Ամփիր/ Ստերօ.- 616706/7- Ֆրիուէլ.- 485590/1- Էսփաս.- 212526- Սէնթ Էլի.- 406706- Ամփիր/Տիւն.- 792123/4- Ամփիր/ Սոֆիլ.- 204080- Սաժէս.- 562006/7- Կալաքսի.- 05/455182/3/4:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.
7:15.- Շուֆ Ուա Իշթիրի
7:30.- Թելէ Մաթէն
9:30.- Քլիփս
10:00.- Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր
10:30.- Ուա Թրնաա
11:15.- Թլէթ Պէնէթ
12:00.- Էմ. Թի. Վի. Սփորթց
12:15.- Շուֆ Ուա Իշթըրի
12:30.- Էս. Էլ. Շի.
13:00.- Մեքսիքական ֆիլմաշար
14:00.- Ժուրնալ Ֆրանս 2
14:45.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
15:15.- Աղանի Աղանի
16:15.- Քլիփս
16:30.- Կենդանի գծանկար
17:00.- Մինի Սթիւտիօ
17:30.- Էմ. Թի. Վի.
18:45.- Ֆիլմաշար
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Էլ. Էմ. Թի. Վի.
21:30.- Թոք Շօ
22:45.- Ամ. երկար ժապ.՝ «Տիքլոծըր»

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
7:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
7:30.- Եուր Հէլթ
8:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
8:30.- Մա ըլաք Իլլա Հայֆա
9:00.- Տեղական ֆիլմաշար
10:00.- Ուըրլտ Պիկնըս Տիս Ուիք
10:30.- Նահարքոմ Սայիտ
14:00.- Ֆիլմաշար
15:00.- Լուրեր
15:15.- Մեքսիքական ֆիլմաշար
16:20.- Սփորթ Շօ
17:00.- Մանկական յայտագիր
17:30.- Ալիքս
18:00.- Ֆիլմաշար
19:00.- Խաղեր
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ճարթեր Երիքի
00:00.- Ամ. երկար ժապաւէն

ՖՈՒԹՈՒՐԹՎ
7:00.- Ալամ Ալ Սապահ
13:00.- Ֆլէշ Ինֆօ
13:05.- Նոթց լէնտինկ
14:00.- Քլիփս
14:15.- Անգլերէն լուրեր
14:30.- Ֆրանսերէն լուրեր
14:45.- Հայերէն լուրեր
15:00.- Արաբերէն լուրեր
15:00.- Արաբ. ֆիլմաշար
15:30.- Արաբական ֆիլմաշար
16:30.- Թելեթապիզ
16:55.- Թրապըլ Ուիտ Սոֆի
17:15.- Ըշղար ըքպար
17:30.- Սթար Թի. Վի.
18:00.- Քէթուոք
19:00.- Տեղ. յայտագիր
19:58.- Շաուահէտ Մըն Ալամինա
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ռուսում Մութահարիրա
20:35.- Արաբական ֆիլմաշար
21:30.- Արաբական յայտագիր
23:00.- Ուըրքինկ
23:30.- Մարզական
00:00.- Ամեր. երկար ժապաւէն

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
15:00.- Լուրեր
15:30.- Տեղ. ֆիլմաշար
17:00.- Ֆլէշ
17:30.- Սինեմա
17:45.- Միուզիք
18:00.- Առողջապահական
19:00.- Լուրեր
20:00.- Մարզական լուրեր
20:30.- Մուխթասար մուֆիտ
22:00.- Տիվերթիսըման
23:00.- Մարզական լուրեր
23:30.- Թահքիք Ալ Եաում
00:00.- Լուրեր

Հ1 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
07:00.- Հայլուր
07:20.- Երկար ժապ.«Հետախուզման Մէջ»
09:00.- «Պլանքոյի Այրին»
09:50.- «Կէս գիշերային ճեպընթաց»
10:30.- Մանրամասներ
10:40.- Բարի ախորժակ
11:00.- Հայլուր
11:20.- Ռուպիքոն
11:45.- Մանրամասներ
15:00.- Հայլուր
17:00.- Երեկոյեան Երեւան
17:20.- Փառատօն «Մուտք 21րդ դար»
17:35.- Միսս ամիս
18:00.- Կարծիք
18:35.- Տուն- տունիկ
19:00.- Հայլուր
19:50.- Պետական պարտատոմսեր
20:00.- Ազգային ժողովի նիստում. յայտարարութիւններ, հարցեր կառավարութեանը
Արբանեակային հեռարձակմամբ
20:00.-Երկար ժապ.
21:40.- Երգում է Տ. Յովհաննիսեանը
22:00.- Հայլուր
23:00.- Հայլուր (ռուսերէն)
23:05.- Հայլուր (անգլերէն)
23:10.- Երկար ժապ.՝ Մահուան Թմբիր
Արբանեակային հեռարձակմամբ
23:10.- Երեկոյեան Երեւան
23:25.- Միսս ամիս
23:40.- Կարծիք

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (*21 Մարտէն 20 Ապրիլ*)
Վերջերս աղուոր բախտ մը ունեցած էք, ինչ որ անակնկալի բերած է ձեզ: Այս յաջողութեան արժէքը գիտցէք: Եթէ ձեռնարկէք նոր դիմումի մը՝ գործի վերաբերեալ, պիտի ունենաք նոր համաձայնութիւն մը, որ օգտակար է:

ՑՈՒԼ (*21 Ապրիլէն 21 Մայիս*)
Փոքր նիզ մը կամ չնչին նուիրում մը ձեր զգացական կեանքը պիտի յորդեցնէ առատ երջանկութեամբ: Այդքան մը գոհողութիւն կ'արժէ ընել:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (*22 Մայիսէն 21 Յունիս*)
Հանդիպում մը պատճառ պիտի ըլլայ, որ սկսիք խոր վերլուծումի ենթարկել ձեր աշխատանքները, որովհետեւ ձեր որդեգրած նոր կեցուածքով պիտի կարենաք լեզու գտնել կարգ մը անձերու հետ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (*22 Յունիսէն 23 Յուլիս*)
Մինչեւ հիմա անպաշտօն կերպով կատարուող ձեր կապը՝ սիրելի անձի մը հետ, պաշտօնապէս պիտի իրագործուի ու վերածուի միայն եւ յուրջ միացումի: Այս կը նշանակէ նշանտուք կամ պսակ:

ԱՌԻՒԾ (*24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)
Նոր գործի մը փնտռտուքի նամբուն վրայ պիտի արժեւորէք ձեր շնորհները կամ գիտելիքները: Պիտի ընդունուիք նոր հիմնարկէ մը ներս:

ԿՈՅՍ (*24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)
Ուշադրութիւն. «Իմաստուն կոյսերը» պիտի ենթարկըւին փորձութեան մը, որովհետեւ շատ զգայուն են: Զուր են հեղինակութիւն բանեցնելու ձեր ջղային վերաբերումները. հանդարտեցէք:

ԿՇԻՌՔ (*24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)
Վերջին օրերուն ձեր առած միջոցառումները պիտի արդիւնաւորուին: Ուրախ եղէք այս յաջողութեան համար, նոյն ատեն արժէքը գիտցէք ձեր շահած դրամին:

ԿԱՐԻՃ (*24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)
Ամուսնացած ըլլաք թէ ամուրի, եղէք քաղցրաբարոյ եւ ընկերասէր, որովհետեւ երբ դուք զուարթ ըլլաք ձեր շրջապատը կը ներշնչուի ձեզմով: Հին օրերու ջերմ կապ մը պիտի վերայայտնուի իր «մոխիրներէն»:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (*24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)
Օրը ձեռնտու է համաձայնագիր մը ստորագրելու կամ աշխատանքի նոր պաշտօն մը ստանձնելու: Մնացէք ձեր առողջ տրամաբանութեան վրայ, գործնական եւ աշխատունակ:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (*22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)
Յապաղում, ձգձգում եւ անպատեհութիւններ պիտի ծանրացնեն ձեր օրը: Որքան որ կրնաք եղէք համբերող, առանց կարեւորութիւն տալու պատահարներուն կամ ըսի-ըսաւներուն:

ՋՐՀՈՍ (*21 Յունուարէն 19 Փետրուար*)
Այսօր պիտի կարենաք գտնել ձեր խէսալ անձը կամ ձեր սիրած աշխատանքը: Եղէք զուարթ, փափկանկատ, գնահատեցէք ձեզի օգտակար եղող անձերը:

ՁՈՒԿ (*20 Փետրուարէն 20 Մարտ*)
Պիտի ունենաք առիթներ նոր կապեր հաստատելու, նոր նախաձեռնութիւններ իրագործելու երկար ժամանակի վրայ: Պիտի յաջողիք ձեր գումարները օգտագործել ըստ յարմարութեան:

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ...

Շարունակուած՝ 4րդ էջէն

Այդքա՛ն դժուար է այսքան կարեւոր խնդրի մը համար խորհրդակցիլ, տեսակէտ փոխանակել եւ խօսիլ, թէ ո՛վ կամ որոնք մինչեւ ո՛ւր կրնան երթալ, առանց վնասելու էական խնդիրներու լուծման, առանց գրաւի դնելու ազգի ապագան: Հիմնահարցերու համար անզլուխ եւ անպոչ հակահամանուագ չրեմադրել: Եթէ այդպէս ընենք, մեզ կը ծափահարեն ըստ իրենց շահերուն, բայց յուրջի չեն առներ: Բաւարարուիլ միայն Ցեղասպանութեան ճանաչումով՝ մեզ չի տանիր Վիլհենսկիներու եւ Մոլոթովներու քաղաքականութեան, երբ կ'ըսէին, թէ Խորհրդային Միութիւնը հողային պահանջ չունի Թուրքիայէն... Անկախութիւնը ազգային բովանդակութիւն կ'ենթադրէ եւ Ցեղասպանութեան ու հայրենահանման հետեւանք Սփիւռքը կրնա՛յ մոռնալ պատճառը...

«Հայրենիք»

Բացառիկ բովանդակութեամբ
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ՇԻՐԱԿ ԵՐԳԱՐԱՆ
Կը բովանդակէ Յ. ՊԱՏԱԼԵԱՆի, ՆՈՒՆԷի եւ ԹԱԹԱյի երգերը. նաեւ՝ սփիւռքահայ երաժշտական ձեռնարկներու ամփոփումը:
Թիւ 30, 192 էջ Գին 10,000 լ. ո.
Փնտռել գրատուններէն:
●Հալէպի մէջ կը վաճառուի Ազգ. Առաջնորդարանի գրատունը:

www.hamazkayin.com

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՎԱՐՁՈՒ ՇԱԼԷ
●AQUA SEVANի մէջ. Այնճարի մուտքին: Հեռ. 03-810507:

ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ TRIPLEX ՎԻԼԼԱ
●Աշքութի մէջ, պարտէզով: Հեռ. 03-889718 եւ 01-897511:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ
●Քարտուղարուհիի աշխատանքի համար: Հեռ. 03-751787:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ
●Տըպպայայի շրջան, 160 քառ. մեթր. ծովահայեաց դիրք, *ռուֆ*: Գին՝ 39,000 տոլար: Հեռ. 03 - 605543:

TANIA TRAVEL
SODECO SQUARE - Rue de Damas
Tel: (01) 616555 (grp).
Rue Sidani - Face cinema
Jeanne d'Arc Tel: (01) 739682
Տէր եւ տնօրէն
ԺՈՐԺ ՓԵԹՐԱՔԵԱՆ
Շաբաթական մեկնում
Ֆրանսա - Իտալիա
Սպանիա - Մարոք
Փորթուկալ - Թունուզ
Աւստրիա - Յունաստան
Ռոտոս - Եգիպտոս
Մալէզիա - Թայլանտ
Կիպրոս - Յորդանան
Լաքաքիա - Հալէպ
Ամէն Կիրակի օր Մալուլա, Սետնայա, Դամասկոս, 38 տոլար նեբառեալ ճաշ Մերիտեան պանդոկի մէջ:

STUDIO Lantern
●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ONE SECOND IS ENOUGH...
ԱՐԿԱԾԸ ԿԸ ՊԱՏԱՀԻ ԵՐԿՎԱՅՐԿԵԱՆԻ ՄԸ ՄԷՋ...

...BUT WE USE THEM ALL.
...ԻՍԿ ՄԵՆՔ ՆԵՐԿԱՅ ԵՆՔ ԱՄԷՆ ԵՐԿՎԱՅՐԿԵԱՆ.

ԱՖՀԻԼ AFHIL
ARMENIAN FUND FOR HEALTH INSURANCE IN LEBANON
TEL: 01 242556 - 242557

AQUA SEVAN ՀԱՄԱԼԻՐ
DELUXE ՇԱԼԷՆԵՐ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ
ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ
(Շաբաթական կամ ամսական լման կահաւորուած)
●60, 90 եւ 100 քառ. մեթր տարածութեամբ:
●Արդիական կառոյց, լողաւազան, գեղատեսիլ վայր, անձնական կառատուն:
Դիմել՝ հեռ. 03-714855 եւ 01-746972:

Under the patronage of
DR. GHINWA JALLOUL
Deputy of Beirut
THE MANAGEMENT OF AGBU - DEMIRDJIAN CENTER
Invites you to a conference about

«HEALTH CARE AWARENESS AND CANCER PREVENTION»

Lectured by
Mrs. SONIA ZAVZAVADJIAN
Certified Cancer Prevention and Post Mastectomy Needs Specialist
With the participation of
ASSAAD KESROUANI M. D.

On Thursday, 14th of June 2001, at 12:00 o clock noon
Demirdjian Center - Dbayeh Highway

●The conference will be followed by a reception.

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Յասմիկ Պապէեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Տեմիրճեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յարութ Սինանեան 10,000 լ.ո., Նուպար Մանկասարեան 15,000 լ.ո., Թոնի Մաղզա 20,000 լ.ո., տիկին Աստղիկ Ագրապեան 10,000 լ.ո., Պետրոս Քէյթունեան 15,000 լ.ո., Խաչատուրեան ընտանիք 20,000 լ.ո., Ֆարման Յովսէփեան 5,000 լ.ո., Վարդան Վարդանեան 10,000 լ.ո., տիկին Մարի Տեմիրճեան եւ զաւակունք 10,000 լ.ո., տիկին Ժաքլին Հըպէյքա 5,000 լ.ո., Յարութիւն Առաքելեան 5,000 լ.ո. եւ օրդ. Արփի Մանկասարեան 15,000 լ.ո.:

●Յարութիւն Չիւրիւքեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Վարդիվառ Պուրունուզեան 10,000 լ.ո., Երուանդ Չիւլլիւքեան 20$, Էօժէնի Իպրահիմ 10,000 լ.ո., Ժորժ Իպրահիմ 10,000 լ.ո., Ժաք Խարպրժի 10,000 լ.ո., Գապատայեան ընտանիք 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Սարգիս Սարգիսեան 10,000 լ.ո., Յովսէփ Գասպարեան 10,000 լ.ո., Տիրան եւ Հրակ եղբ. 30,000 լ.ո., Աւետիս Պողչալեան 20,000 լ.ո., Մարաշի Հայրենակցական Միութիւն 50,000 լ.ո. եւ Վիգէն Թովմասեան 10,000 լ.ո.:

●Գրիգոր Հալաճեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի Ս. Ք. Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Թորոս Երէցեան 10,000 լ.ո., Հաննա Մուսա 10,000 լ.ո., Թոնի Խուրի 10,000 լ.ո., Շահիտ Անթուն 10,000 լ.ո., Ղասսան Մուսա 10,000 լ.ո., Յակոբ Փիլաւճեան 15,000 լ.ո., Ժամիլ Մուսա 10,000 լ.ո., Ժան Մուսա 10,000 լ.ո., Նէմշէհիրեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Նազօ Սըվաճեան 10,000 լ.ո., Վարդգէս (VACO) Սահակեան 10,000 լ.ո., Աբրահամ Պոսնոյեան 10,000 լ.ո., Ահըտ Մուսա 20,000 լ.ո., Թագուհի, Գէորգ, Պօղոս, Գէորգ Հալաճեաններ 20,000 լ.ո., Սիլվանա եւ Անտրէ Ապու Խալիլ 5,000 լ.ո., Լիտիա Պոյաճեան 5,000 լ.ո., Եուսէֆ Նատի 25,000 լ.ո. եւ Գույումճեան ընտ. 5,000 լ.ո.:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՃԱՏՐԱԿ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԼՊՈՒՏԵԱՆ, ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ ԵՒ ՎԱՀԱՆԵԱՆ ԿԸ ԳՐԱՒԵՆ Բ. ԴԻՐՔԸ

Մակեդոնիոյ Օհրիդ քաղաքին մէջ տեղի ունեցող ճաւտրակի տղոց Եւրոպայի անհատական ախոյեանութեան 9րդ հանգրուանի աւարտին, հայ վարպետներ՝ Սմբատ Լպուտեան, Սերկէյ Մովսէսեան (Չեխիա) եւ Ռաֆայէլ Վահանեան 6.5ական կէտով կը գրաւեն Բ. դիրքը: Պարագլուխի դիրքին վրայ կը գտնուի Վան Ուելի՝ 7 կէտով: Մրցաշարքին լաւ արդիւնքներ կ'արձանագրեն նաեւ այլ հայ վարպետներ՝ Աշոտ Անանեանեան, Կարէն Ասլեան, Վլատիմիր Յակոբեան, Արտաշէս Մինասեան, Եղիազարեան եւ Լեւոն Արոնեան, որոնք բոլորն ալ կը գտնուին ընդհանուր դասաւորման առաջին տասը դիրքերուն մէջ:

ԳԻՏԷ՞Ք ԹԷ ՈՎ Է...

Թենիսի Ռոլան Կարոսի մրցաշարքի աղջկանց տիտղոսին արժանացած ամերիկացի ձենիֆըր Քափրիսթի Մոնաքոյի մէջ կը բարձրացընէ այլ բաժակ մը. աշխարհի լաւագոյն մարզիկի մրցանակը, որուն արժանացաւ ան վերջերս:

Նիստին մէջ Քափրիսթի «անճանաչելի» է պարզապէս իր հագուածքին եւ... մազերուն քուփին պատճառով...

ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏԻ ՓՈԽ ՄԱՐԶԻՉԸ՝ ՄԻՏԸԼԶՊՈՐՈՅԻ ՄԻԱՑԱԻ

Մանչեսթըր Եունայթըտի օգնական մարզիչ Սթիւ Մաք Քլարընն, որ երկուքուկէս տարի եղած էր մարզիչ Ալեքս Ֆերկիւսընի օգնականը, երէկ լքեց իր կալմը եւ նշանակուեցաւ Միտըլզպորոյի մարզիչ, հինգ տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրելով իր նոր կալմին հետ:

40 տարեկան Մաք Քլարընն, որ այսպիսով յաջորդեց Եունայթըտի նախկին խմբապետ Պրայըն Ռոպսընի, իր նշանակումէն անմիջապէս ետք ըսաւ, թէ հակառակ անոր, որ իր ասպարէզին ընթացքին թերեւս իր ամէնէն դժուար որոշումներէն մէկը կու տայ, սակայն շատ ուրախ է, իրեն ներկայացած այս իւրայատուկ առիթին համար:

Հակառակ անոր, որ Մանչեսթըրի մարզիչ Ալեքս Ֆերկիւսըն այս եղանակի աւարտին պիտի հեռանայ *«Օլտ Թրէֆորտ»*էն եւ ցարդ անոր յաջորդը չէ գտնուած, սակայն ակումբին կարգ մը պատասխանատուները Մաք Քլարընի թելադրեցին, որ եթէ կը փափաքի նոր կալմի մը միանալ, ապատ է, որովհետեւ Ֆերկիւսընի յաջորդի մը նշանակումին գծով ցարդ ոչինչ յայտարարուած է, սակայն մէկ բան մը յստակ է, որ այդ ցանկին վրայ չկայ Մաք Քլարընի անունը:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ֆետերասիոնը, շաբաթակիւբին իր գումարած ժողովին ընթացքին յայտնեց, թէ 2001-2002 եղանակէն սկսեալ, *Պունտըսլիգայի* մրցումները տեղի պիտի ունենան երկու օրուան ընթացքին, այսպիսով վերջ մը դրուելով Ուրբաթ օր տեղի ունեցող մրցումներուն:

Իւրաքանչիւր շաբաթավերջին տեղի ունենալիք մրցումներէն եօթը տեղի պիտի ունենան Շաբաթ, իսկ երկուքը՝ Կիրակի օր:

Ֆետերասիոնը աւելցուց սակայն, թէ ասոր ինք համաձայն գտնուած է եւ կը մնայ, որ Ա. եւ Բ. դասակարգին մաս կազմող 36 ակումբները եւս այդ մէկը ուզեն, երբ Յունիս 27ին ժողով - հանդիպում մը տեղի պիտի ունենայ անոնց եւ ֆետերասիոնին միջեւ:

Նշենք, թէ Պունտըսլիգայի 2001-2002 եղանակը կը սկսի յառաջիկայ ամիս Յուլիս 28ին:

ԻՏԱԼԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՅՍՕՐ՝ ՖԻՈՐԵՆԹԻՆԱ - ՓԱՐՄԱ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ԴԱՐՁԻ ՃԱԿԱՏՈՒՄ

Իտալիոյ ֆութպոլի բաժակի մրցաշարքին աւարտական հանգրուանի դարձի մրցումին, այսօր Ֆիորենթինա շատ հաւանաբար առանց Էնրիքօ Քիեզայի հիւրընկալէ Փարման, ինչ որ կրնայ իր վատ անդրադարձը ունենալ հիւրընկալ կալմին արձանագրելիք արդիւնքին վրայ:

Եթէ պատահի, որ Քիեզա չկարենայ ապաքինիլ (անհանգիստ), անոր բացակայութեան Ֆիորենթինա կրնայ դժուարութիւններու առջեւ գտնուիլ ճրդ անգամ ըլլալով Իտալիոյ բաժակը բարձրացնելու գծով:

Փարմայէն պիտի բացակայի Սերճիօ Քոնչէյքաօ (վիրաւոր), մինչ անոր խմբակիցներէն Մաթիաս Ալմէյտայի եւ Լուիճի Սարթորի մասնակցութիւնը կը մնայ կասկածելի (վիրաւոր):

Նախապէս երկու խումբերը իրարու դէմ յանդիման եկած են 37 անգամ, որոնց ընթացքին Ֆիորենթինա արձանագրած է 11 յաղթանակ, իսկ Փարմա՝ 12: Այս եղանակին, անոնք իրարու հետ հանդիպած են երեք անգամ, որոնց ընթացքին երկուքն ալ արձանագրած են մէկական յաղթանակ:

Երկու խումբերուն պարագային ալ փոփոխութիւն մը պիտի չըլլայ յառաջիկայ եղանակին եւրոպական մրցաշարքերուն անոնց մասնակցութեան գծով, որովհետեւ Փարմա պիտի մասնակցի *«Չեմփիընզ Լիկ»*ի մրցաշարքին, իսկ Ֆիորենթինա՝ Եու. Է. Էֆ. Ա.ի բաժակի մրցաշարքին:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՖԵՏԵՐԱՍԻՈՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լիբանանի պասքեթպոլի ֆետերասիոնը շաբաթակիւբին իր գումարած ժողովին շնորհաւորելէ ետք Սէուտական Արաբիոյ Իթթիհատ խումբը, Ասիոյ ախոյեան հանդիսանալուն առիթով, իր դժգոհութիւնը յայտնեց մրցաշարքին մասնակցող շատ մը խումբերուն օտար մարզիկներ ապօրինի կերպով իրենց շարքերուն միացնելուն համար:

Ֆետերասիոնը յայտնեց, թէ յառաջիկայ Յուլիս 1ին սկսեալ պիտի սկսի Լիբանանի տղոց եւ աղջկանց տարիքային ախոյեանութեան մրցաշարքին աւարտական հանգրուանը, որ տեղի պիտի ունենայ հետեւեալ ձեւով.

1981-1982Ի ԾՆՈՒՆԴ (ՏՂԱՔ)

Քըլիէթ Շարքիէ, Անիպալ Զահլէ, Հ.Մ.Ը.Մ. Պէյրութ, Շապապ Սուր, Շաապի Սայտա, Սաուաքա, Ժամհուր, Ռապիթա Պաապտէթ, Թաուամոն Զուք, Ռոզէր, Ռըսոլ, Ղապիր եւ Մոն Լա Սալ:

1983-1984Ի ԾՆՈՒՆԴ (ՏՂԱՔ)

Ռիատի, Սաժէս, Անդրանիկ Պէյրութ, Ֆիտաա Սայտա, Մաղտուշէ, Քըլիէթ Շարքիէ, Անիպալ Զահլէ, Քահրապա, Ժամհուր, Անթունիէ Պաապտա, Ղապիր, Ռոզէր, Մայրամիին, Շանվիլ, Քըրմըլի եւ Անուպին:

1987-1988Ի ԾՆՈՒՆԴ (ՏՂԱՔ)

Քահրապա, Ինթիսար, Ղապիր, Պիպլոս, Շանվիլ, Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիաս, Պըրճ Այնթուրա, Անիպալ Զահլէ, Քըլիէթ Շարքիէ, Սաժէս, Ռիատի, Անդրանիկ Անթիլիաս, Քաթուպին Պըշարրէ, Շեպիպէ եւ Միլիարա:

1981-1982Ի ԾՆՈՒՆԴ (ԱՂՋԻԿՆԵՐ)

Անդրանիկ Պէյրութ եւ Հ.Մ.Ը.Մ. Պէյրութ:

1983-1984Ի ԾՆՈՒՆԴ (ԱՂՋԻԿՆԵՐ)

Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիաս, Ժամհուր, Քահրապա, Ռիատի, Հ.Կ.Մ. եւ Թաատոտ:

1987-1988Ի ԾՆՈՒՆԴ (ԱՂՋԻԿՆԵՐ)

Շանվիլ, Քահրապա, Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիաս, Անդրանիկ Պէյրութ եւ Ռիատի:

1985-86ի ծնունդի ախոյեանութիւնը կը սկսի 15 Յուլիսին, հետեւեալ ձեւով.

1985-86Ի ԾՆՈՒՆԴ (ՏՂԱՔ)

Անիպալ Զահլէ, Անդրանիկ Զահլէ, Ռիատի, Սաժէս, Անդրանիկ Պէյրութ, Ֆիտաա Սայտա, Լապպաա, Քանուպին Պըշարրէ, Շապիպէթ Զղարթա, Քահրապա, Ղապիր, Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիաս, Թաուամոն Զուք, Ֆէյթրուն, Շանվիլ եւ Աիհաա Ռիատա:

1985-1986Ի ԾՆՈՒՆԴ (ԱՂՋԻԿՆԵՐ)

Պիպլոս, Ժամհուր, Շանվիլ, Սաժէս, Ռիատի եւ Անդրանիկ Պէյրութ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ՉԱՆՁՐԱՑՈՒՑԱԾ Է...

Շարունակուած 3րդ էջէն

կարծիքով, վերջնական որոշում մը պիտի չկայացուի:

Երկու շաբաթ առաջ, Պուտափէշթի մէջ ՕԹԱՆի արտաքին գործոց նախարարներու ժողովին ըսուած էր, թէ համաձայնութեան մը գոյացումը մօտալուտ է, սակայն ասիկա շօշափելի որեւէ քայլի չէ վերածուած:

Դիւանագիտական աղբիւր մը յայտնած է, թէ Յունաստան առարկութիւններ կատարած է համաձայնութեան մէջ գործածուելիք արտայայտութիւններուն մասին, որոնք Թուրքիոյ իրաւունք կու տան ըսելիք ունենալ Ե. Միութեան որեւէ գործողութեան մասին՝ «Թուրքիոյ աշխարհագրականօրէն մօտակայ շրջաններու կամ կենսական կարեւորութիւն ներկայացնող շրջաններու մէջ»:

Ան շեշտած է սակայն, որ ՕԹԱՆի բոլոր դաշնակիցները ներկայիս իսկապէս ձանձրացած են Թուրքիոյ կեցուածքէն, յայտնելով, որ Անգարա Ե. Միութենէն փիջումներ ձեռք բերած է, սակայն շարունակած է նոր պահանջներ դնել:

Յոյն դիւանագէտ մը ըսած է, թէ Թուրքիոյ համար աշխարհագրական կամ կենսական կարեւորութիւն ներկայացնող շրջաններ կրնան Յունաստանի համար նոյնպէս կարեւոր ըլլալ: Ան Եգէական ծովուն պարագան նշած է:

ԺՈՄՊԼԱԹ ԱՅՑԵԼԵՑ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

ձաշի ընթացքին շարունակեցին իրենց խորհրդակցութիւնները:

Լրատու միջոցներ հաղորդեցին, որ դռնփակ հանդիպումներէն առաջ, եւ լուսանկարուելու ատեն նախագահ Լահուտ եւ Ժոմպլաթ կը պրուցէին նախագահի ծննդավայր Պաապտաթի եւ իրենց հայրերուն՝ կօր. Ժեմիլ Լահուտի եւ նահատակ Քամալ Ժոմպլաթի յարաբերութեանց մասին:

Պաապտայէն մեկնումի ատեն, թղթակիցի մը հարցումին պատասխանելով Ժոմպլաթ ըսաւ, որ «մթնոլորտը շատ լաւ է»:

ՍՔՈԼԱՐԻ ՊՐԱՉԻԼԻ ՄԱՐԶԻՉ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱՒ

Քրուզէյրոյի մարզիչ Լուիս Ֆելիփէ Սքոլարի երէկ նշանակուեցաւ Պրազիլի ֆութպոլի ազգային խումբի մարզիչ, փոխարինելով հրաժարեալ Էմերսոն Լէաոն, որ միջցամաքամասային մրցաշարքին իր կալմին ձախողութենէն ետք հրաժարեցաւ: Լէաօ այժմ բանակցութիւններու մէջ է Պրազիլի ֆութպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Ռիքարտօ Թէյքսէյրայի հետ՝ իր ապագային գծով:

Մէկ տարուան ընթացքին Սքոլարի Պրազիլի խումբին 3րդ մարզիչն է, որ կը հանդիսանայ:

ԼՈՒՐԵՐ՝ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Թոթենհամի մարզիչ Կլէն Հատըլ իր կատարած վերջին յայտարարութեան ընթացքին ըսաւ, թէ Չելսիէն իր կալմին միացուցած է ուրուկուէյցի միջնապահ Կուսթաւօ Փոյէթը, որ երեք տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց իր նոր ակումբին հետ:

Թերի Շերինկհէմէն (Մանչեսթըր Եունայթըտ) եւ Կորան Պունյեւքեւիչէն («Կարմիր Աստղ» Պելկրատ) ետք, այսպիսով 33 տարեկան Փոյէթ կը դառնայ երրորդ մարզիկը, որ կը միանայ Թոթենհամի. 2000–2001 եղանակի աւարտէն ետք:

Անոր փոխանցման մասին ոչինչ յայտարարուեցաւ, սակայն Հատըլ յայտնեց, թէ անոր փոխանցումը Թոթենհամի արժած է շուրջ 1.5 միլիոն տոլար:

●ԻՏԱԼԱՑԻ միջազգային յառաջապահ Ֆաբրիցիօ Ռաւանելլիի Տերպի փոխանցումը շուտով կրնայ իրականութիւն դառնալ, որովհետեւ այդ գծով մեծ աշխատանք կը տարուի, կը յայտնէ ակումբին մարզիչը Ճիմ Սմիթ:

32 տարեկան Ռաւանելլի, որ 22 անգամ կրած է Իտալիոյ ֆութպոլի ազգային խումբին շապիկը, եղանակ մը մաս կազմած է անգլիական կալմերէն Միտըլզպորոյի, անոր հետ նշանակելով 34 կոլ, նախքան Յուլիս 1996ին Եուվենթուս իր փոխանցումը:

Ան կարճ ժամանակ մը Մարսէյի մաս կազմելէ ետք վերադարձած է Իտալիա եւ միացած Լացիօ Ռոմայի:

●ԱՐՍԵՆԱԼԻ մաս կազմող արժանթինցի Նելսոն Վիվաս շատ հաւանաբար փոխանցուի Ինթեր Միլանի, կը յայտնեն իտալական ակումբին պատասխանատուները:

31 տարեկան Վիվասի պայմանագրութիւնը անգլիական ակումբին հետ կ'աւարտի այս ամսուան աւարտին եւ այսպիսով ան կը դառնայ ապատ մարզիկ մը եւ կրնայ միանալ իր նախասիրած ակումբին, վստահաբար անոր հետ համաձայնութիւն մը կնքելէ ետք:

24 անգամ Արժանթինի ֆութպոլի ազգային խումբին շապիկը կրած Վիվաս իր փոխանցման մասին անդրադառնալով կ'ըսէ, թէ հակառակ անոր, որ ինք մաս կազմած է արժանթինեան, վուիցերիական, սպանական եւ անգլիական ակումբներու, սակայն շատ ուրախութեամբ պիտի ընդունի իտալական ակումբէ մը իրեն ներկայացած առաջարկը, նկատի ունենալով, որ *Քալչիոն* կը նկատուի Եւրոպայի վօրաւորագոյն ախոյեանութիւններէն մէկը:

Օգոստոս 1997ին Պոքա Ժունիորզէն Արսենալի միացած (փոխան 2 միլիոն տոլարի) Վիվաս հակառակ անոր, որ իր ակումբին շապիկը կրած է 71 անգամ, սակայն չէ կրցած իբրեւ հիմնական մարզիկ նկատի առնուիլ իր մարզիչին կողմէ:

●ՍԵԼԹԻՔԻ շուէտացի յառաջապահ Հենրիք Լարսընն համաձայն գտնուեցաւ իր պայմանագրութիւնը տարիով մը երկարաձգել, այսպիսով մինչեւ 2004 թուական որոշելով մնալ սկովտիական ակումբին հետ:

Սկովտիական մամուլին համաձայն Մանչեսթըր Եունայթըտ եւ Պարսելոնա վերջերս կը փորձէին իրենց կալմին միացնել Լարսընը, որ այս եղանակին իր ակումբին հետ նշանակեց 53 կոլ:

ՊՈՒՇ ԿԸ ՁԵՌՆԱՐԿԷ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

Պուշ կը յուսայ, որ անդրատլանտեան աւանդական սերտ կապերու պահպանման խոստումները եւ իր տեսակէտներուն անձնապէս բացատրութիւնը պիտի նպաստեն եւրոպացի ղեկավարներուն հետ իր տարակարծութիւններու յաղթահարումին: Սակայն անոր կը սպասեն պարզ ժողովուրդին կողմէ ցոյցեր եւ դժուարին հարցումներ:

Ուաշինկթընէն մեկնելէ առաջ, Պուշ եւրոպացի թղթակիցներու յայտնած է, թէ կարգ մը նիւթերու շուրջ տեսակէտներու միջեւ տարակարծութիւններ գոյութիւն ունին, սակայն «ասիկա չի նշանակեր, թէ չենք կրնար բարեկամներ ըլլալ»:

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շուէտի ոստիկանութիւնը երէկ ըսած է, թէ ձերբակալած է հինգ հոգիներ, այն կասկածներով, թէ անոնք այս շաբթուան Կոթընպըրկի Եւրոպական Միութեան վեհաժողովին դէմ խափանարարական գործողութիւններ կը ծրագրէին:

Պուշ Հինգշաբթի օր (վաղը) Շուէտի հարաւային այս քաղաքը պիտի հասնի Ե. Միութեան 15 անդամ երկիրներու ղեկավարներուն հետ տեսակցելու համար:

(ՌՈՅԹԵՐՔ)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿՄԱՆ ՀԱՐՑԻՒ

ԻՐԼԱՆՏԱ «ՈՉ» Կ'ԸՍԷ ՆԻՍԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԻՆ

Եւրոպական Միութիւնը շփոթի մատնուած է Երկուշաբթի օր, Իրլանտայի կողմէ Ե. Միութեան Նիսի համաձայնագիրին մերժումին պատճառով:

Համաձայնագիրը կ'առաջադրէ պլոքին ճամբան հարթել դէպի արեւելք ընդարձակումին համար:

Շուէտի վարչապետ Կորան Փերսոն, որ կը յուսար իր երկրին Ե. Միութեան վեցամսեայ նախագահութիւնը աւարտել այս շաբաթավերջին Կոթընպըրկի մէջ կայանալիք յաջող վեհաժողովով մը, խոստովանած է, թէ Իրլանտայի հանրաքուէին արդիւնքը կրնայ ուշացնել կամ խափանել Ե. Միութեան ընդարձակումը:

Այսուհանդերձ, Ե. Միութեան արտաքին գործոց նախարարները, որոնք Լիւքսամպուրկի մէջ ժողով մը կը գումարէին, պնդած են, թէ ընդարձակումը ընթացքի մէջ է, մերժելով համաձայնագիրը դարձեալ բանակցութեանց դնելու գաղափարը:

Ե. Միութեան բոլոր անդամ երկիրները պէտք է վաւերացնեն Նիսի համաձայնագիրը, որպէսզի անիկա ի կորու դառնայ:

Միութեան նախարարները խոստացած են կօրավիգ կանգնիլ Իրլանտայի, որ, ըստ դիւանագէտներու, կրնայ երկրորդ հանրաքուէ մը կայացնել, համաձայնագիրին կարգ մը բաժիններէն վերծ մնալու գծով բանակցութիւններու ձեռնարկելէ ետք:

Լեհաստան Ե. Միութենէն յստակ նշանի մը կոչ ուղղած է՝ ընդարձակման գծով: «Պատրաստ ենք Յունուար 1, 2003էն սկսեալ Միութեան անդամակցիլ», ըսած է Լեհաստանի վարչապետ Երզի Պուզէք Քոփենհակընի մէջ, դանիացի իր պաշտօնակիցին հետ տեսակցութենէ մը ետք:

Այս վերջինը՝ Փուլ Նիրրփ Ռասմուսէն, խոստացած է, որ ընդարձակումը պիտի շարունակուի ծրագրուած ձեւով, հակառակ Իրլանտայի «ոչ»ին:

Դանիա, որ Եւրոպան ցնցած էր 1992ին, միացեալ դրամանիշին կապուած Մաասթրիխթի համաձայնագիրը մերժելով, Ե. Միութեան միակ անդամն է, որ ցարդ Նիսի համաձայնագիրը վաւերացուցած է: Մնացեալ երկիրները մինչեւ 2002ի աւարտ ժամանակ ունին այդ քայլին դիմելու համար:

Կը նախատեսուի, որ Հունգարիոյ, Չեխ հանրապետութեան, Սլովենիոյ, Կիպրոսի եւ Էսթոնիոյ հետ, Լեհաստան 2003էն սկսեալ դառնայ Ե. Միութեան անդամակցող առաջին երկիրներէն:

(ՌՈՅԹԸՐՁ)

ՖԻԼԻՓԵԱՆՆԵՐ

ԱՊՈՒ ՍԱՅԵԱՖԻ ԽՄԲԱԿԸ ԳԼԽԱՏԱԾ Է ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՊԱՏԱՆԴ ՄԸ

ՄԱՆԻԼԱ, 12 (ՌՈՅԹԸՐՁ).- Ֆիլիփեաններու իսլամական ըմբոստ ուժերը Երեքշաբթի օր յայտարարեցին, որ գլխատած են մէկը ամերիկացի երեք պատանդներէն, որոնք առեւանգուած էին անցեալ ամիս: Նախագահ Կլորիա Առոյօ ըսաւ, որ պատանդին գլխատման լուրը չէ հաստատուած: Սակայն ան աւելցուց, որ կարելի եղած բոլոր միջոցներուն պիտի դիմէ ճգմելու համար ընդդիմադիր կինեալ շարժումը:

Մինչ այդ, բանակէն կօրաբաժին մը հարաւային շրջաններու անտառներուն մէջ փնտռտուքի գործողութեան մը ձեռնարկած է գտնելու համար առեւանգուածները:

Ապու Սայեաֆի խմբակին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը յայտնեց, որ ամերիկացի կբօսաշրջիկ Կիերմօ Սոպերօ գլխատուած է, եւ թէ անոր գլխատումը նուէր էր Ֆիլիփեաներու անկախութեան օրուան առիթով:

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱՒԵՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇՐՋԱՆ ՄԸ

ՔԱՐԱԶԻ, 12 (ՌՈՅԹԸՐՁ).- Աֆղանիստանի ընդդիմադիր ուժերը Երեքշաբթի օր կարեւոր շրջան մը գրաւեցին արեւմտեան Հերաթ նահանգին մէջ՝ գիշերային կռիւ մը մղելէ ետք իշխող Թալեպան իսլամական շարժումի ուժերուն դէմ:

Աֆղանական իսլամական լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Հերաթի նախկին նահանգապետ Մոհամէտ Իսմայիլ Խան հաստատած է Ֆարսի շրջանին գրաւումը ընդդիմադիր ուժերուն կողմէ: Իսմայիլ Խան ըսած է նաեւ, որ քանի մը ժամ տեւած է կռիւը Թալեպանի կինեալներուն եւ ընդդիմադիր ուժերուն միջեւ: Լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց նաեւ, որ Թալեպանի շարքերուն մէջ վիրաւորներ արձանագրուած են:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ ԿԸ ՔՆՆԱՐԿԷ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 12 (ՌՈՅԹԸՐՁ).- Թուրքիոյ սահմանադրական ատեանը Երեքշաբթի օր սկսած է քննարկել այն հարցը, թէ ընդդիմադիր գլխաւոր իսլամական կուսակցութիւնը պէ՞տք է արգիլել: Նման քայլ մը կրնայ կառավարութիւնը անկայուն դարձնել եւ կանխահաս ընտրութիւններու դուռ բանալ, այնպիսի ժամանակաշրջանի մը, երբ երկիրը ելեւմտական տագնապ կը դիմագրաւէ:

Գլխաւոր դատաւոր Մուսթաֆա Պումին յայտնած է, թէ ատեանը կրնայ մինչեւ յառաջիկայ շաբաթ շարունակել իր նիստը՝ հարցին շուրջ որոշումի մը յանգելու համար:

Անոր վարգացումներուն սերտօրէն կը հետեւի Եւրոպական Միութիւնը, որուն Թուրքիա կ'ուզէ անդամակցիլ եւ Դ. Մ. Ֆոնտը, որ քաղաքական կայունութիւն կը պահանջէ՝ գործադրելու համար երկիրը իր տագնապէն դուրս բերելու նպատակով մշակուած ծրագիր մը:

Առաքինութիւնը երկրին երրորդ մեծագոյն կուսակցութիւնն է, որ 550 աթոռ համշուող խորհրդարանին մէջ 102 երեսփոխան ունի:

Անիկա կը հերքէ իր դէմ ուղղուած այն մեղադրանքները, թէ իսլամական ծայրայեղականութեան կեդրոն մըն է, եւ թէ կուսակցութիւնը պարբերաբար յաջորդն է 1998ին արգիլուած իսլամական մէկ այլ կուսակցութեան:

Վուրալ Սաւաշ, որ գլխաւոր դատախազը եղած է, երբ հարցը առաջին անգամ դատարանին ներկայացուած է, Առաքինութեան անդամները նկարագրած է իբրեւ «*վամփիր*»ներ, որոնք երկրին մէջ կը շրջագային եւ քաղաքական տգիտութեամբ կը սնանին:

Առաքինութիւն կուսակցութեան ղեկավար Ռեճայ Քութան ըսած է, թէ իր կարծիքով ատեանը կուսակցութեան գործունէութիւնը պիտի չարգիլէ, եւ թէ հանրային կարծիքը իր ետին է:

ՍԻ. ԱՅ. ԷՅ.Ի ՏՆՕՐԷՆԸ...

Շարունակուած Ա. էջէն

որ կարգ մը առաջարկներ գծով վերապահ է իրայէլ:

Պաղեստինցի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը իր կարգին ըսաւ, որ պաղեստինեան իշխանութիւնը ընդունած է այն կէտերը, որոնք հաշտ կ'ընթանան Միչըլի տեղեկագիրին հետ եւ մերժած անոնք, որոնք կը հակադրուին Միչըլի առաջարկներուն: Պաշտօնատարը աւելցուց, որ պաղեստինցիները ընդունած են Թենըթի առաջարկները, մերժելով սակայն անոր ճամբով ներկայացուած իսրայէլեան առաջարկները: Ան ըսաւ նաեւ, որ իսրայէլեան պահանջներուն կարգին է ձերբակալել ու բանտարկել իսլամական ծայրայեղականներ, որոնք կ'ամբաստանուին Իսրայէլի դէմ յարձակումներ ծրագրելու ու գործադրելու յանցանքով: Պաղեստինցի պաշտօնատարը յայտնեց նաեւ, որ պաղեստինեան իշխանութիւնը Թենըթէն պահանջած է նաեւ, որ Իսրայէլ անմիջապէս վերցնէ կազայի եւ Այսրյորդանանի շրջափակումը: Իսրայէլ կ'ըսէ, որ շրջափակումը պիտի վերցնէ, երբ պաղեստինեան իշխանութիւնը սկսի միջոցառումներ որդեգրել վերջ տալու համար բմբոստութեան: Պաղեստինցիները կը պահանջեն նաեւ, որ Միչըլի տեղեկագիրը իր ամբողջութեամբ գործադրութեան դրուի եւ ոչ թէ հանգրուաններով: Միչըլի տեղեկագիրը Իսրայէլէն կը պահանջէ սառեցնել բնակեցման քաղաքականութիւնը պաղեստինեան շրջաններուն մէջ:

Կիսին ըսաւ, որ Թենըթի ծրագիրը կոչ կ'ուղղէ արիւնահեղութեան վերջ տալու պայման դնելով, որ անոր յաջորդէ վեց շաբթուան խաղաղ ու հանդարտ հանգրուան մը: Կիսին դիտել տուաւ, որ ամէն անգամ որ զինադուլը խախտի եւ պաղեստինցիները մէկ քար արձակեն, վեց շաբաթը պիտի վերսկսի գերոյէն: Թենըթի առաջարկները ընդունիլը իսկական փորձաքար մըն է պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթի համար, որ պէտք է փաստէ, թէ իրապէս հրաժարած է վայրագութեան ընտրանքէն:

Իսրայէլի մէջ ամերիկացի դեսպան Մարթին Ինտիք ըսաւ, որ լաւատես է եւ կը յուսայ, որ Իսրայէլ ու պաղեստինցիները կ'ուղղուին վերջ տալու ութամսեայ բմբոստութեան ու արիւնահեղութեան: Ինտիք աւելցուց, որ հաւանաբար անկիւնադարձային հանգրուանի մը սեմին կը գտնուին հիմա եւ կը թուի, թէ պաղեստինեան իշխանութիւնը վերջապէս որոշած է միջոցառումներ որդեգրել վերջ տալու վայրագութեան ալիքին:

Մինչ այդ, բախումները չարունակուեցան կազայի եւ Այսրյորդանանի մէջ: Իսրայէլեան բանակը յայտնեց, որ պաղեստինցիներ երեք ռումբեր նետած են կազայի «Մորակ» բնակեցման վայրին դէմ: Փամփուշտներու փոխանակում արձանագրուած է նաեւ Այսրյորդանանի այլագան շրջաններուն մէջ:

ԱՆԱՆ ՄԻՋԻՒ ԱՐԵՒԵԼՔ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

Մակի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան այսօր Միջին Արեւելք կը ժամանէ՝ զինադուլը ամրապնդելու փորձի մը համար: Մէկ չաբաթ երկարող շրջապտոյտին ընթացքին, Անան պիտի այցելէ Եգիպտոս, Սուրիա, Յորդանան, Լիբանան, Իսրայէլ ու պաղեստինեան շրջաններ:

Այսօր, Անան հանդիպումներ պիտի ունենայ Եգիպտոսի ու Սուրիոյ ղեկավարներուն հետ: Վաղը պիտի այցելէ Յորդանան: Ուրբաթ Լիբանան եւ Շաբաթ օր պիտի ուղղուի Իսրայէլ ու պաղեստինեան շրջաններ:

●*ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահ Ճորճ Պուշ վեց ամիսով յետաձգեց ամերիկեան դեսպանատան Թել Աւիւէն Երուսաղէմ տեղափոխութիւնը: Սակայն ան դիտել տուաւ, որ յանձնառու կը մնայ դեսպանատունը տեղափոխելու ծրագիրին:*

(ՌՈՅԹԸՐՁ)

ՆԱԽԱՐԱՐ Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

մարմնակրթութեան մարզին մէջ գործակցութեան հնարաւորութիւնները եւ հեռանկարները, Բ. Համահայկական խաղերուն լիբանանահայ համայնքին մասնակցութեան վերաբերող հարցեր:

Դեսպան Նաւասարդեան նախարար Յովնանեանի յանձնեց Հայաստանի մշակոյթի, երիտասարդական հարցերու եւ մարմնակրթութեան նախարար Ռոլանդ Շառոյեանի հրաւէրը՝ իբրեւ հիւր մասնակցելու Բ. Համահայկական խաղերուն:

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եուրօ	0.8486
Ֆրանսական ֆրանք	7.7253
Քանատական տոլար	1.523
Գերմանական մարք	2.3034
Հոլանտական ֆլորէն	2.5953
Զուիցերիական ֆրանք	1.793
Պելճիքական ֆրանք	47.509
Իտալական լիր	2280.38
Ճապոնական եէն	121.9
Շուէտական քուրոն	10.972
Նորվեկիական քուրոն	9.4038
Դանիական քուրոն	8.7808
Մէկ սթերլին	1.3783

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻ 4876

Պատրաստեց՝ Տ.Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

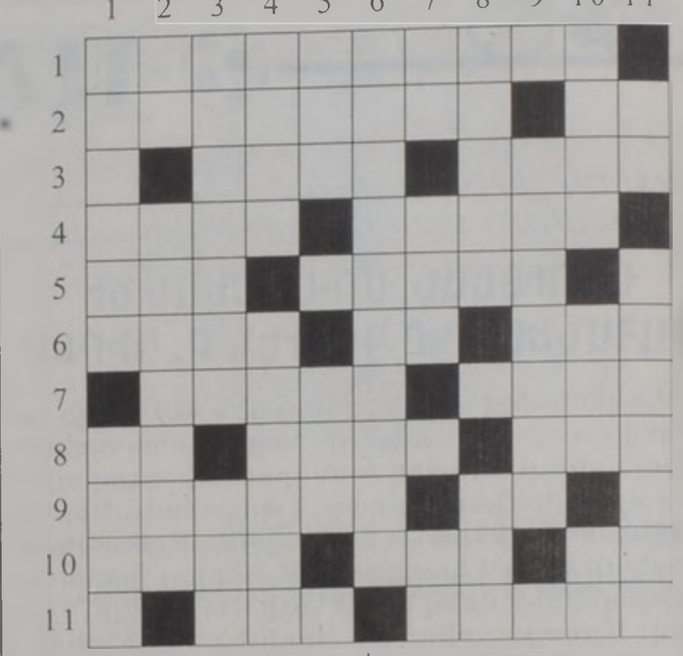

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Մեծ պահքը կանխող կիրակին:*
2. *Նոր կտակարան - Կրկնուած ձայնաւորներ:*
3. *Գունաւորող նիւթ - Հարբուխ:*
4. *Պաստառ - Կապակցութիւն:*
5. *Պատշաճ - Լեզէնական ռազմաճակատ:*
6. *Դանդաղաւանդ - Ածականակերտ մասնիկ - Կլոր բուրգ:*
7. *Ուսոսկր - Ներարկութեան գործիք (հակ.):*
8. *Յոգնակերտ մասնիկ - Ոռոգել - Լիբանանի գետերէն:*
9. *Լեռնալիբանանի գիւղերէն - Կանգնի՛ր:*
10. *Կառքի չրջանակ - Տոհմ - Այբուբենէն:*
11. *Դաշտ - Ժիպակ:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Եկեղեցիի կից՝ մոմ ծախելու տեղ - Յակորի խաբուած եղբայրը:*
2. *Գրաբար «Օ» - Բոյսերու տունկերը պատրաստելու վայր:*
3. *Աստուածային - Իգական օտար անուն:*
4. *Դէմքի հակառակ ուղղութեամբ - Ժրաջան միջատ:*
5. *Կուէթ - Ծառի կոճղ:*
6. *Երկար ապրող:*
7. *Յուցական ածական - Այբուբենէն - Անձնական դերանուն:*
8. *Կան - Մատակ եղջերու:*
9. *Ձեռնհաս, մասնագէտ:*
10. *Ձիու կռնակ - Չէնքի թիրախ - Ասպ:*
11. *Ստացական ածական - Անտեղեակ:*

ԹԻ 4875 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

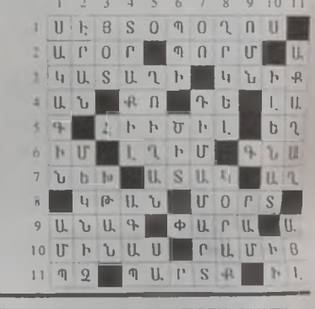

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	31.50 - 33.50 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	3990.00 - 4010.00 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4898.42 - 4902.42 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2118.24 - 2122.24 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	407.43 - 411.42 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	399.90 - 403.99 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3900.00 - 3930.00 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412.15 - 416.15 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	387.72 - 391.72 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2070.70 - 2074.78 լ.ո.
Գերմանական մարք	651.46 - 655.53 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	577.65 - 581.42 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	192.74 - 196.40 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	837.32 - 841.93 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	32.63 - 33.65 լ.ո.
Դանիական քուրոն	230.22 - 250.12 լ.ո.
Սպանական փէսէթա	8.02 - 9.04 լ.ո.
Թրքական լիրա	0,0365 - 0.0370 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2219.79 - 2223.45 լ.ո.
Իտալական հապար լիր	658.45 - 662.48 լ.ո.
Ճափոնական հապար եէն	12036 - 12040 լ.ո.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2452 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1501.00 - 1514.00 լ.ո.
Քանատական տոլար	987.45 - 991.66 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	788.88 - 792.80 լ.ո.
Եուրօ	1275.91 - 1279.93 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	105,000 - 115,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	77,000 - 87,000 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	87,000 - 97,000 լ.ո.
Մեքսիքական փէսոս	450,000 - 490,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	12,300,000 - 12,800,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	265.33 - 269.28 $
Մէկ օնս արծաթ	4.35 - 4.39 $

● ՍՈԼԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի	5 00	5 2/8
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	5 00	5 6/8